

Keskkonna- järelvalve 2005

Sisukord

AVASÕNA	2	Vastutustunne ja koostöö viivad edasi
KESKKONNAJÄRELEVALVE EESTIS	4	Keskkonnajärelevalve asutused Eestis
	5	Omavalitsus tegutseb elanike toel
	6	Piirivalve keskendub reostusele
	7	Politsei patrullib nii metsas kui merel
METSAKAITSE	8	Ebaseaduslike raiete arv väheneb
JAHIJÄRELEVALVE	12	Jahimehed, rohkem valvsust!
KALAKAITSE	16	Kalapüügi ja kalamüügi segased skeemid
MAAPÕUEKAITSE	20	Loata kaevandamine karmilt karistatav
KLASSIKALINE LOODUSKAITSE	22	Kaitsealuste objektide arv kasvab
	25	Rahvusvahelise kaitse all 30 000 taime- ja loomaliiki
RANNA- JA KALDAKAITSE	26	Kaldapealsed ja rannaääred kuuluvad kõigile
JÄÄTMEKÄITLUS	30	Jäätmekuhjad metsa all ei taha kaduda
KIIRGUSKAITSE	34	Kiirgusjärelevalve vajab tõhusamat koostööd
KOMPLEKSLOAD	36	Komplekslubade taotlejad aktiveerumas
KEMIKAALID JA OHTLIKUD AINED	38	Kontroll kemikaalide üle eeldab koostööd
VÄLISÕHU KAITSE	40	Välisõhu kaitse liigub euroopalike normide suunas
PAKENDIKONTROLL	44	Pakendite taaskasutuskohustus nõuab harjumist
VEEKAITSE	46	Veekaitse norme rikuvad tööstus ja põllumajandus
HEAKORD JA KAEVETÖÖD	50	Korras linn nõuab hoolivaid inimesi
TULEVIKUTRENDID	52	Kuidas edasi, keskkonnajärelevalve?
KOONDSTATISTIKA	54	Õigusrikkumised valdkonniti 2004-2005
	56	Õigusrikkumised maakonniti 2004-2005
SUMMARY	58	
KONTAKTANDMED	60	

Vastutustunne ja koostöö viivad edasi

AIN PURGA
KESKKONNAINSPETSIOONI
PEADIREKTOR

Järgnevaid lehekülgi sisse juhatades on mul hea meel märkida, et tegemist on järjekorras juba kolmanda keskkonnajärelevalve aastaraamatuga. Keskkonnainspeksioon on nii enda kui kõigi teiste järelevalveasutuste 2005. aasta statistilised andmed läbi analüüsinud ning toob need nüüd ühtede kaante vahel laiemale avalikkuse ette.

Statistiliste andmete kõrval leiata siit ülevaatelood peamiste järelevalve valdkondade kohta, mida ilmestavad ka praktilised näited meie igapäevatööst. Oleme seekordse aastaraamatu üles ehitanud ülevaatlikus jutustavas vormis, et keerukaid seadusesähte laiemale üldsusele paremini mõistetavaks teha.

RIKKUMISED VÄHENEVAD

Tagasisivaade aastasse 2005 kinnitab, et see oli tõine ja tulemuslik aasta. Mullu avastati Eestis rohkem kui 10 000 keskkonnavalast õigusrikkumist, trahve määrati ligi 7 miljoni krooni ulatuses. Loodetavasti aitab rahaline karistus rikkujatel keskkonnavalaseid nõudeid edaspidi paremini meeles pidada. Ise peame aga trahvidest olulisemaks keskkonnakaitsjate tegevuse ennetavat tööd – tänu järelevalvele õnnestus kindlasti suur hulk rikkumisi ära hoida.

Võrreldes 2004. aastaga vähenes õigusrikkumiste arv märgatavalt. Põhjusi sellele leidub mitmeid ning valdkonniti need erinevad. Ühelt poolt on viimastel aastatel tublisti arenenud õiguslik regulatsioon ning täpsustunud seadused, millest tulenevad nõuded jõuavad nii elanike kui ettevõtjate teadvusse. Teisalt suureneb järelevalve tulemuslikkus ning paraneb järelevalveasutuste koostöö ja infovahetus.

Samuti on võetud ühiselt suund olulisemate rikkumiste avastamisele ja ennetamisele. Suurte ettevõtete kontrollimine nõuab aga põhjalikku ettevalmistust ja ka kontrolli läbiviimine on seetõttu keerukam ning aeganõudvam.

Rõõmustab fakt, et keskkonnakahjuga lõppenud rikkumiste arv ja sellest tulenev kahjusumma kahaneb jätkuvalt. 2005. aastal vähenes keskkonnakahju võrreldes 2004. aastaga 72% ehk enam kui 73 miljonilt kroonilt ligikaudu 21 miljonile. Kõige enam mõjutab keskkonnakahju suurust metsaalaste õigusrikkumiste vähenemine.

TÖÖD JÄTKUB

Saavutatud tulemused ei tähenda kaugeltki seda, et keskkonnakaitsjad saaksid jääda loorberitele puhkama. Ainuüksi inspeksiooni valvetelefonile tulevate kõnede arv – 2005. aastal enam kui 6000 – annab tunnistust sellest, et keskkonnavalaseid probleeme jätkub. Paljudele rikkumistele saame tänu inimeste tähelepanelikkusele kiiresti jälile, aga muidugi tuleb ette ka keerukaid juhtumeid, mis ei lahene nii kiiresti kui sooviksime ning mis nõuavad palju aega ja pingutust.

Samas võib julgelt öelda, et tervikuna liigub keskkonnajärelevalve olukord Eestis paremuse poole. Edasise arengu märksõnaks pean järjest tihedamat koostööd kodanike ja erinevate keskkonnajärelevalve asutuste vahel.

Soov üksteist mõista ja toetada ning vastutustunne ümbritseva keskkonna ees aitavad tagada puhta elukeskkonna ja looduse säilimise ka tulevastele põlvetele.

Keskkonnajärelevalve asutused Eestis

Riikliku keskkonnajärelevalve asutused Eestis on Keskkonnainspeksioon ja Maa-amet, lisaks neile tegelevad järelevalvega kohalikud omavalitsused ja mitmed teised asutused. Täpsema ülevaate teeb Keskkonnainspeksiooni arendusosakonna juhataja **Himot Maran**.

Keskkonnainspeksioon teostab ainsa organisatsioonina Eestis järelevalvet kõigis keskkonnakaitse valdkondades. Juhtiva järelevalveasutusena on Keskkonnainspeksioonile seatud laiapõhjalised ülesanded:

- kontrollida loodusressursside kasutamise seaduslikkust
- kontrollida keskkonda mõjutava tegevuse seaduslikkust
- lõpetada või peatada keskkonda mõjutav ebaseaduslik tegevus
- nõuda ja kontrollida kohustuslike keskkonnakaitsete abinõude rakendamist
- menetleda keskkonnavalitsuste väärtegusi, sealhulgas langetada kohtuvälise menetlejana otsuseid väärtetasandil
- teha edasilükkamatuid menetlustoiminguid kriminaalasjades.

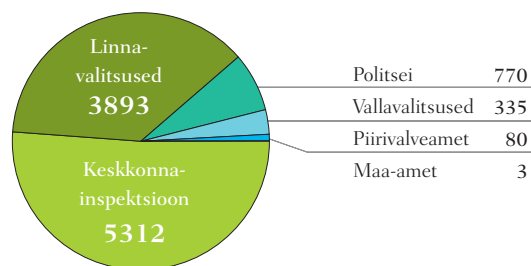
Maa-amet teostab keskkonnajärelevalvet, kontrollides maakasutuse, maakorralduse ja maa-arvestuse nõuetest kinnipidamist.

Kohaliku omavalitsuse tasandil kontrollitakse volikogu kehtestatud keskkonna-alaste otsuste järgimist, lisaks looduskaitse, maapõu, jäätmekäitluse ja pakendiseaduse nõuete täitmist. Seadusega võib kohalikule omavalitsusüksusele panna ka täiendavaid keskkonnajärelevalve ülesandeid. Üldjuhul toimub omavalitsuslik keskkonnajärelevalve samadel alustel kui riigiasutuse teostatav järelevalve, omavalitsuse territooriumil on mõlemal poolel võrdsed õigused.

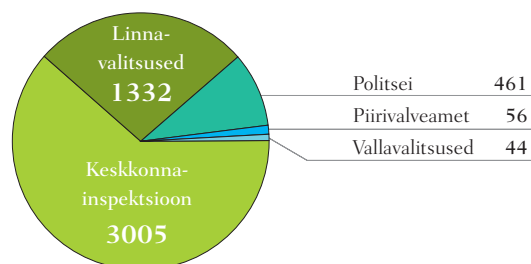
Piiratud ulatuses menetlevad keskkonnavalitsused õigusrikkumisi ja määravad karistusi ka teised asutused.

- **Politsei** järelevalve valdkondade hulka kuuluvad metsakasutus, kalapüük, jäätmekäitlus, tuleoht looduses ja liikumine taimestikuga kaetud alal. Politsei on ka kõigi keskkonnavalitsuste kuritegude menetlejaks.
- **Piirivalveamet** tegeleb kalapüügi kontrolli ning merereostuse seire ja selle likvideerimisega.
- **Maksu- ja Tolliamet** teostab järelevalvet geneetiliselt muundatud organismide (GMO), CITESi ning jäätmekäitluse ja kemikaaliseaduse nõuete täitmise üle.
- **Päästeamet** jälgib kemikaaliseaduse nõuete täitmist ning aitab tule korral looduses.
- **Veeteede Amet** kontrollib sadamaseaduse nõuete täitmist.
- **Tervisekaitseinspeksioon** teostab järelevalvet GMOde ning normide üle, mis kirja pandud veeseaduses, välisõhu kaitse seaduses, pakendiseaduses ja kemikaaliseaduses.
- **Tehnilise Järelevalve Inspeksiooni** järelevalve valdkonnaks on ohutu ümberkäimine kemikaalidega.
- **Veterinaar- ja Toiduamet** hoiab silma peal GMOdega kauplemisel.
- **Taimetoodangu Inspeksioon** tegeleb GMOde ja taimestikukaitse järelevalvega.

KESKKONNAALASTE RIKKUMISTE ARV MENETLENUD ASUTUSTE LÕIKES 2005

ERINEVATE ASUTUSTE POOLT TRAHVITUD ISIKUTE ARV 2005

Omavalitsus tegutseb elanike toel

Rae vallavalitsuse keskkonnajärelevalve inspektor **Peeter Liinsoo** kirjeldab oma valla näitel, mida tehakse keskkonnavalaste rikkumiste avastamiseks kohalike omavalitsuste tasandil.

Rae vallavolikogu ja vallavalitsus suhtub keskkonna kaitsmisse väga tõsiselt. Valla suurimaks tööks 2005. aastal kujunes jäätmeveo süsteemi käivitamine. Loodetavasti vähendab see isetekeliste prüghunnikute arvu, kuid selleks peab korralik jäätmekäitlussüsteem kiirelt rakenduma ka naabervaldades.

SUUREMAD RIKKUMISED

2005. aastal fikseeriti Rae vallas kokku 123 keskkonnavalast õigusrikkumist. Enamik neist olid seotud jäätmeseaduse eiramisega, järgnesid heakorralased rikkumised. Suurimad keskkonnareostajad on jätkuvalt väikesed ehitusettevõtted või eraisikud, kes kulude kokkuhoiu sildi all ei anna jäätmeid üle mitte prügilasse, vaid ladestavad need selleks keelatud kohtadesse. Rohkem kui pooltel Rae vallas avastatud juhtudel osutusid prügi metsa alla viijateks teiste valdade ja Tallinna elanikud ning ettevõtted.

Juhtudel, kui pole õnnestunud tabada prügi ebaseaduslikku ladustajat, informeerime maaomanikku kohustusest jäätmeid koristada. Kindlate omanikega maadel jäätmeprobleeme üldjuhul ei teki. Lahendamata jääb küsimus aga riigile kuuluvatel maadel, mis ei ole antud ühegi asutuse hallata. Hetkel jätkavad keskkonnaministeerium ja siseministeerium vaidlust, kelle vastutusalasse selle küsimuse lahendamine kuulub. Paraku näitab elu, et sinna, kuhu on kord ebaseaduslikult jäätmeid ladestatud, tekib prügi aina juurde.

MURE KASUTATUD REHVIDEGA

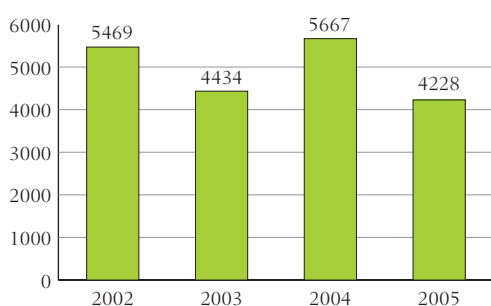
Palju peavalu põhjustavad kasutatud rehvid. Jäätmeseadus ei sätesta, kuidas peab jäätmekäitleja dokumenteerima tema valduses olevate jäätmete (rehvide) liigi, hulga ja päritolu. Kuna kasutatud rehvide tagastamise süsteem ei ole korralikult käivitunud ja inimeste keskkonnateadlikkus jätab tihtipeale soovida, veetakse vanad rehvid sageli metsa alla.

Viimaste aastate keskkonnajärelevalve statistikat valdade lõikes analüüsid tundub, et õiguserikkumisi paljudes valdades ei esinegi. Tõenäoliselt on need siiski olemas, kuid rikkumiste avastamise, fikseerimise, õiguserikkujate väljaselgitamise ja keskkonnareostuste likvideerimisega lihtsalt ei tegeleta. Õnneks hakkavad paljude valdade juhid mõistma, et valla arengu seisukohalt muutub oluliseks ka vastuvõetud õigusaktide täitmine.

ARENGU MÄRKSÕNAKS KOOSTÖÖ

Keskkonnajärelevalvet takistavateks asjaoludeks vallas on eelkõige vastavate töötajate vähesus, samuti valla järelevalveinspektorile antud volitus tegutseda vaid oma valla piires. Kindlasti annaks parandada politsei huvi ning oskust avastada ja menetleda keskkonnavalaste õiguserikkumisi, samuti tõhustada omavalitsuste koostööd.

KOHALIKE OMAVALITSUSTE POOLT
FIKSEERITUD RIKKUMISED 2002-2005

Rae vallas algatati 2005. aastal 123 väärteomenetlust, mis on rohkem kui 2004. aastal. Olgugi, et statistika üle Eesti näitab rikkumiste arvu vähenemist, võib see näitaja valdade keskkonnajärelevalvetöö paranedes pigem suureneeda. Loodetavasti suureneb ka inimeste keskkonnateadlikkus, sest pelgalt karistamisega puhtamat elukeskkonda ei saavuta. Rõõm on tõdeda, et keskkonnavalaste väärtegude ärahoidmine on muutumas järjest rohkem valla-elanike ja vallavalitsuse ühistegevuseks.

Piirivalve keskendumine reostusele

Kokkuvõtte Piirivalveameti panusest keskkonnajärelevalvesse annab ameti avalike suhete spetsialist **Helena Loorents**.

Piirivalve patrullib regulaarselt piiriveekogudel, kontrollides põhiliselt seda, kas kõik järvel viibivad isikud täidavad seadusi. Enamasti puudutab see piirirežiimist tulenevaid nõudeid. Nende hulgas on näiteks kohustus hoiduda sisenemast piiritsooni ning registreerida järvelemine lähimas piirivalvekordonis, juhul kui minnakse kaldast kaugemale kui üks kilomeeter. Lisaks jälgib piirivalve, et isikud ei seaks järvejääl või paadiga veekogul viibides ohtu oma elu.

PÕHIRIKKJATEKS KALAMEHED

Kõige suurem hulk rikkumisi Peipsi, Pihkva ja Lämmijärvel puudutavad kalapüügiseaduse nõuete eiramist. Piirivalve registreeris 2005. aastal kokku 80 juhtumit, mille käigus karistati isikuid loata kalapüügi, tähistamata nakkevõrkude paigaldamise või lubatust väiksema silmaga võrkude kasutamise eest. Võrreldes 2004. aastaga on kalameestest seaduserikkujate arv vähenenud.

Piirivalve kontrollib lisaks järveveel toimuvale ka jahieeskirjadest kinnipidamist maismaapiiril.

PISIREOSTUSTE ARV SUURENEB

Piirivalve üheks kõige olulisemaks keskkonnaga seotud ülesandeks on merereostuse avastamine ja selle koristamine sise- ja territoriaalmeres, majandusvööndis ning Peipsi, Pihkva- ja Lämmijärvel. Enamus 2005. aastal registreeritud reostusi avastati Soome lahel.

Keskkonnareostuse seiret teostatakse regulaarsete rannapatrullide ja seirelendudega. Aasta jooksul avastatud 31 reostusjuhtumist kaheksale saadi jälile seirelennu käigus, ülejäänud reostuste kohta tuli info mööduvatelt laevadelt või naaberriikidest.

Kõikide reostusjuhtumite puhul oli tegemist väikeste reostustega, mille koristamine avamerel ei olnud võimalik või otstarbekas. Kuigi reostusjuhtumite arv jäi võrreldes eelmiste aastatega enam-vähem samaks, suurenes pisireostuste osakaal. Sellistel juhtudel oli vette kas teadmatusest või kuritahtlikult sattunud laevade pilsivesi – laeva mootoriõliga segunenud kondentsvesi. Ka selliste reostuste koristamine ei ole otstarbekas, kuna vedelik õhkub vahel lausa tundidega.

TEHNIKAUENDUSED TULEKUL

2005. aastal oli piirivalve käsutuses üks reostustõrjelaev, kaks seirelennukit ning üks kopter. Merereostust sai avastada vaid päevavalges visuaalse vaatluse abil. 2006. aastal plaanib piirivalve reostuse avastamise ja likvideerimise võimekust oluliselt tõsta.

Näiteks kavatsen osta SLAR-radari, mis võimaldab avastada reostust ka pimedas ja halva nähtavusega. Soetatava infrapunakaamera abil saab aga jälgida lennuki alla jäävat mereala ning fikseerida pimedal ajal kahtlusaluse laeva tegevus. Veel kavatsen 2006. aastal soetada seadmeid, millega saab määrata reostuse pindala, reostuskihi paksust ja koostist.

Politsei patrullib nii metsas kui merel

Politsei ja Keskkonnainspeksiooni koostööst Lääne regiooni näitel annab ülevaate pikka aega Lääne Politseiprefektuuris töötanud komissar **Kaja Kukk**.

Keskkonnainspeksioon ja politsei vajavad üksteise abi ja tuge keskkonnaalaste rikkumiste avastamisel. Lääne regioonis juhtub kõige enam pahandusi metsas ja merel ning peamiselt nende rikkumistega on ka politsei aktiivselt tegelenud.

METSAVARGUSED VÄHENEMAS

Metsas toimuvate seaduserikkumiste ennetamiseks ja avastamiseks teevad Keskkonnainspeksioon ja politsei tihedat koostööd. Vahetame operatiivselt informatsiooni ja kontrollime puiduveokite tehnilist seisundit ning raieteks vajaliku dokumentatsiooni olemasolu.

Metsavargusi registreeriti Lääne regioonis 2005. aastal 37, aasta varem ulatus see number 56 juhtumini. Üle poolte Lääne regiooni metsavargustest leidis aset Pärnumaal.

MERI SUUREMA KONTROLLI ALLA

Merel korraldatavatele kontrollreididele kaasatakse tavaliselt kolmanda osapoolena piirivalve, kellel on olemas vee peal liikumiseks vajalikud sõidukid. Reidide käigus kontrollitakse peamiselt kalastajate dokumentatsiooni ja sedagi, kas mootorsõidukite juhid on kained. Alates 2005. aasta kevadest kuulub Pärnu politsei masinaparki ka oma kaater ning tegutsemine merel on sellest ajast oluliselt operatiivsem.

Keskkonnavastaseid süütegusid registreeriti 2005. aastal 7, aasta varem oli see näitaja 17. Valdav osa mullustest süütegudest toimus Läänemaal.

Esimese “veepolitsei” töösuve jooksul viisid politseinikud ja keskkonnakaitseinspektorid läbi 23 ühisoperatsiooni. Nende käigus tuvastati kõige enam puudulikku päästevarustust, järgnesid ilma loata või vales kohas kalastamine ja tähistamata nakkevõrkude kasutus.

TÕHUS ÜHISTEGEVUS JÄTKUB

Politsei plaanib koostöös Keskkonnainspeksiooniga tõhustada eelkõige ühistegevust ebaseadusliku metsaraie ja metsamaterjali varguste ennetamisel, tõkestamisel ning kohtueelsel menetlemisel.

Talvel, kui merd katab jää, kavandame ühisreide jääl toimuva kontrollimiseks. Suvel hoitakse aga ühiselt silm peal veekogudel, kasutades selleks nii politsei kui ka piirivalve kaatreid. Oleme seadnud eesmärgiks eelkõige õiguserikkumiste tõhusama ärahoidmise, mitte tagajärgedega tegelemise ja karistamise.

Alates 2006. aasta maikuust töötab Kaja Kukk siseministeeriumi avalike suhete osakonna juhatajana.

ALAR SOO
 KESKKONNAINSPEKTSIOONI
 JÄRVAMAA OSAKONNA
 JUHTIVINSPEKTOR

Ebaseaduslike raiete arv väheneb

Metsarikkumistega kaasnevad rahalises vääringus kõige suuremad keskkonnakahjud, 2005. aastal ulatusid need 19,7 miljoni kroonini. Õnneks on ebaseaduslike raiete arv järjest vähenenud, siiski tuleb endiselt valvas olla spekulantide tegutsemise tõttu.

Eestlasi peetakse metsarahvaks ja igapäev meist on metsaga oma suhe – kes väärtustab metsa puhkekeskkonnana, kes töökoha tagajana. Üks korjab metsast seeni-marju ja saab küttepuid, teine kasutab metsamaterjali tooli-laua tegemiseks või ehitusmaterjalina.

Eesti on metsade arvukuse poolest neljas riik Euroopas. Kas suudame me oma taastuvat loodusvara targalt kaitsta ja majandada? Oleme me piisavalt hoolivad, et metsa ja metsamajanduse tähtsus Eesti kultuuris ja majanduselus säiliks ka tulevikus? Keskkonnajärelevalve ülesandeks ongi kontrollida metsa heaperemehelikku majandamist ja kasutamist.

KONTORILAUA TAGANT OLUKORDA EI KONTROLLI

Inspektorid külastavad metsa nii varajastel hommikutundidel kui hilja õhtul, enamasti seatakse sammud metsa ebaseadusliku tegevuse kohta saadud vihjete ja kaebuste kontrollimiseks. Jälgime nii era- kui riigimetsi, küsitleme saemehi, metsalangetajaid ja kokkuveomasinate operaatoreid. Kelle metsas töö käib? Kust uhke koormaga metsaveok tuleb ja kuhu suundub? Kellelt ostab metsamaterjali kokku saeveski?

Reaalsete metsaskäikude kõrval on inspeksiooni kohuseks osaleda ka töögruppides, kus arutatakse seadusesätete parandamiseks tehtud ettepanekuid ja soovitusi.

LEPINGUPARTNERI TAUSTA TASUB UURIDA

2005. aastal registreeriti Eestis kokku 783 metsandusalast õiguserikkumist, enim neist Võru- ja Virumaal. Oluliselt on vähenenud ebaseaduslike raiete maht, kuid metsandusalaste rikkumiste arv on teiste järelevalve valdkondadega võrreldes siiski veel küllalt suur.

Levinuim väärteona karistatav rikkumine on seotud kasvava metsa raieks andmisel ja selle vastuvõtmisel kehtestatud nõuete ja kohustuste eiramisega. Inimene on loomult usaldav ning tihtipeale ei kontrolli selliste tehingute puhul piisava põhjalikkusega teise poole tausta. Nii saavadki võimalikuks rikkumised, mille puhul pole enese õigustuseks öelda muud, kui et “paberid olid korras”, “ma ei kontrollinud” või “pole minu asi”.

HOOLDUSE ASEMEL LAGERAIE

Metsapetturitel on oma kindlad lemmiskeemid, millega hea-uskseid kodanikke löksu püüda. Näiteks pakutakse linnas elavale maaomanikule, sageli just vanematele naistele, metsa hooldamise teenust. Kõik tundub olevat seaduslik – vajalikud paberid ju olemas ja puha! Mõne aja pärast oma metsa minnes avastab aga omanik, et heaperemeheliku hooldamise asemel on tehtud hoopis lageraie.

Ikka veel leidub metsaomanikke, kes teavad hästi, kus nende mets asub ja mida sealt lõigata saab, kuid kes ei suuda või ei taha meeles pidada oma kohustusi, jättes esitamata või uuendamata metsateatise või rikkudes metsakaitse nõudeid. Viimaste hulgas on peamisteks rikkumisteks tihedamalt rajatud algveoteed, metsamaterjali kokkuveo käigus vigastatud kasvama jäänud puud ja üsna sageli ka koristamata jäetud raielangid. Tänu sellele püsib valdkonnas rikkumiste arv statistikas endiselt kõrgel kohal.

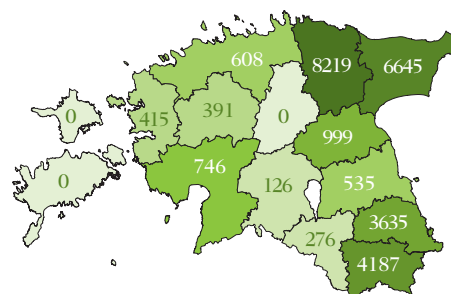
UUS METSASEADUS JÕUSTUMAS

Metsarikkumiste üldarv näitab siiski selget ja jätkuvat langust. Kui aasta varem esines metsarikkumisi 1570, siis 2005. aastal oli selleks arvuks 783. Langus seega kahekordne, võrreldes 2000. aastaga lausa kolmekordne.

Põhjusi rikkumiste vähenemisele on mitmeid. Kindlasti annab põhilise osa aastaid kestnud süsteemne ja laiahaardeline metsajärelevalve, millele aitavad kaasa koostöös politsei, prokuratuuri ja maksuametiga leitud meetodid ebaseadusliku puiduvarumise tõkestamiseks. Samuti ei tohi olukorra paranemisel alatahtsustada kohusetundlikke metsaomanikke ja nende ühendusi, mis korraldavad teabe- ja õppepäevi ning annavad nõu, kuidas oma metsa eest targalt hoolitseda.

Loorberitele puhkama jääda ei saa. Keskkonnainspeksioon jätkab tegevust metsajärelevalve paremaks korraldamiseks, peagi on meie töölaudadele jõudmas uus, palju kõneainet pakkunud metsaseadus, millest oma tegevuses edaspidi lähtuda. Loodetavasti jääb uude seadusesse sisse nõue, mis sätestab metsateatise esitamise kohustuse kraavi ja liini trasside ja sihtide puhastamiseks. Samuti on uue metsaseaduse eelnõus täpselt määratletud turberaied ja metsa uuendamise kohustus vastavalt kasvukoha tüübile ning boniteedile.

EBASEADUSLIKE RAIETE MAHT (TM)
MAAKONNITI 2005

METSARIKKUMISED	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Rikkumiste arv	2 292	2 019	1 833	1 831	1 570	783
Nende seas ebaseaduslike raiete arv	1 793	1 089	837	689	544	136
Trahvitud isikute arv	892	905	863	983	875	578
Trahvisumma (mln kr)	0,8	0,9	1,2	1,4	1,1	1,2
Alustatud kriminaalmenetluste arv	*	*	582	477	376	109
Ebaseaduslikult raiutud puidu maht (tuhat tm)	172	141	127	112	92	27
Keskkonnakahju (mln kr)	123	107	124	77	72	20

* - andmed puuduvad

Kaheksas maailmaime: metsasihi taastamine

Lõrtsisel novembrikuu päeval helises kontorilaua telefon. Vaevalt jõudis inspektor lauale laotatud paberite vahelt müratekitaja üles leida ja sellele vastata, kui tõrrepõhjust kostuv pisut külmetunud ning anonüümseks jääda soovinud hääl teatas ebaseadusliku metsaraie kahtlusest. Helistaja sõnul raiutakse Tammeküla kandis suures koguses metsa ning materjalivedu käib nii öösel kui päeval. Lõhutud olevat ka metsatee.

Inspektorid sõitsid kohe kaebust kontrollima. Oli, mida vaadata – metsaraiet olid meie kogenud töötajad ennegi näinud ja see neid ei üllatanud, küll aga võttis sõnatuks 1,5 km pikkuse väljaveotee seisukord.

Elupäevad metsamehe ametit pidanud naisinspektor vakatas – raske on kirjeldada tema näoilmet, seal valitsenud jõuetust, arusaamatust, inimlikku viha ja nõrdimust. Kunagi kuivendussüsteemide rajamise ajal kraavi muldvallile tekkinud metsasiht oli maa alla tambitud. Liialdamata võib öelda, et seistes roopas, ulatus see sügavamas kohas täismehele peaaegu rinnuni.

Metsaomaniku oskamatus raieaega planeerida oli viinud selleni, et vastu uksele koputavat talve puudus teistel omanikel ja metsakasutajatel juurdepääs metsa. Rööpad metsasihis tegid selle läbimise võimatuks ka suurtele metsaveotraktoritele.

Ei tea, millest tulenevalt, kuid ühtäkki helises inspektori taskus taas telefon ning teiselt poolt toru kostuv reibas hääl teatas, et sihiga pole probleemi, see silutakse ja veetakse täis. Inspektori nõudlik hääl andis selleks aega ühe ööpäeva. Kõigile seni nähtud metsasihtide lõhkumise ja taastamise kogemustele tuginedes töötas selle sihi taastamise tõenäosus kujuneda nullilähedaseks.

Mõni päev hiljem metsa külastades oli inspektor nähtust taas jahmunud. Näis, et sündinud on kaheksas maailmaime. Siht oli silutud ning korralik juurdepääs metsa taastatud. Röömu ilmes tas kohtumine metsaomanikuga, kes viibis juba teisel objektil ning labidas ühes, reha teises käes, silus rohukamarasse tekkinud väljaveotraktori rehvimustrit.

Inspektoreid võib kohata isegi jõuluööl

Paar aastat tagasi aprillis jõudis Kesk-konnainspeksiooni info metsateatise võltsimise kohta. Selle alusel müüdi erinevate isikute poolt mitmele firmale metsaraieõigust. Inspektorid hoidsid nimetatud kinnistul silma peal, et välja selgitada, kas ja kes seal raietöid alustab.

Paar päeva enne lihavõttepühi saabus info, mis andis alust arvata, et midagi hakkab lähiajal juhtuma. Inspektorid jälgisid kinnistut mitmel järjestikusel ööl ja Suure Reede öösel õnnestus “jahitavatega” kohutada. Lääne-Virumaa ja Järvamaa piiril, sügaval metsas, 2 km kaugusel suurest teest ja 5 km kaugusel lähimatest taludest, said omavahel kokku kaks keskealist naisinspektorit ja vastasmeeskonna esindajatena kaks džiiipi, harvester ning kuus alla 30 aasta vanust noormeest.

Arenes lühike ja konstruktiivne dialoog. “Kas nii te oma metsi pühadeööl kaitsetegi?” küsisid mehed. “Jah, just nii,” vastasid inspektorid kindlalt. “Võime kohtuda ka jõululaupäeva öösel, kui te meile selleks põhjuse annate.”

Sellega vargusekatse peatati, öösel kell 2 kihutas Rakverest kohale ka kinnistu omanik ja kohalik konstaabel. Omanik tegi politseile avalduse, mille alusel algatati potentsiaalsete metsavaraste suhtes kriminaalasi.

GUIDO KAPP
KESKKONNAINSPEKTSIOONI
PÄRNUMAA OSAKONNA
VILJANDI BÜROO VANEMINSPEKTOR

Jahimehed, rohkem valvsust!

Keskkonnale tõsist kahju tegevate jahindus-
alaste rikkumiste arv on vähenemas, peavalu
valmistavad aga hooletusest tulenevad eksi-
mised jahikorralduslike reeglite vastu.

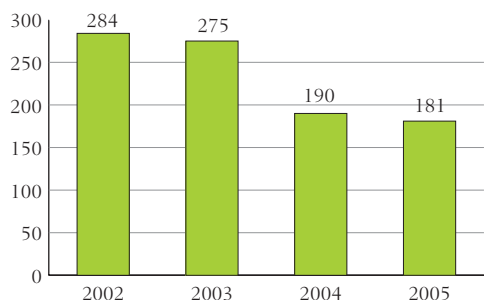
Meie esivanemad olid jahimehed suuresti olude sunnil, sest see tagas lauale toidu. Tänapäeval on jaht eelkõige hobi, ent sellega reguleeritakse ka ulukite arvukust. Jahivõimalused Eestis on head, sest kütamiseks lubatud loomade piinorme on aastaid targalt seatud ja jälgitud. Olulisemad reeglid on määratletud jahiseaduses, nendest kinnipidamist kontrollib Keskkonnainspeksioon. Lisaks üldiste nõuete järgimisele hoiavad inspektorid silma peal ka kasutatavatel jahipidamisvahenditel, kütitud ulukite vastavusel jahiloale märgitule ning jahilubade õigeaegsel tagastamisel.

Kontrolli kõrval on vähemalt sama suur tähtsus ennetustööl. Keskkonnakaitseinspektor peab olema nähtav ja aktiivselt inspekteerima erinevaid jahipiirkondi. Jahimees – olgu ta seadusliku loaga või salakütt – peab teadma, et jahindusalane rikkumine paljastatakse ning see saab karistatud. Rõhk on eelkõige jahieetika ja jahikultuuri tõstmisel ning muidugi jahiohutuse tagamisel.

JAHINDUSALASTE RIKKUMISTE ARV 2002-2005

VÕITLUS SALAKÜTTIMISE VASTU

Muret valmistab eelkõige see, et lubadega jahimeeste kõrval leidub endiselt jahipiletita isehakanud jahimehi ehk salakütte. Neile on varasematest aegadest jäänud kätte relvad, mis lausa ärgitavad salaküttimisele. Sellistele isehakanud jahimeestele ei loe mingid seadused ega jahieetika, neid suudavad korrale kutsuda vaid tugev kontroll ning kopsakad trahvid.

Mida muud hakata peale salakütiga, kel pole enda õigustuseks öelda muud, kui et ta on „korralik”, sest ei jahi ulukeid talvel, kui need on kas tiined või kõhnad. Aasta-aastalt jääb isehakanud jahitunnistusetu jahimehi õnneks siiski vähemaks.

HOOLETUS SELJATAB OHUTUSE

Kahjuks leidub ka ametlike jahimeeste hulgas neid, kellele näivad jahiseadus ja jahieetika olevat üsnagi tundmatud mõisted. Jahindusalastest rikkumistest on levinuimad:

- jahipäeva alguses jäetakse jahiluba avamata
- jahipäeva lõppedes, suuruluki tabamisel või haavamisel ei suleta jahiluba nõuetekohaselt ning ei tehta sellele märkust uluki haavamise kohta
- jahipidamisel väljutakse ebaseaduslikult oma jahipiirkonnast
- ühisjahil ei kanta jahiohutuse tagamiseks seljas nõutavat pealiskuube või vesti
- jahiluluk kütitakse jahiloale mittemärgitud jahipiirkonnast
- rikutakse ühisjahi ja jahiohutuse nõudeid
- jahiluba jäetakse tähtajaks tagastamata.

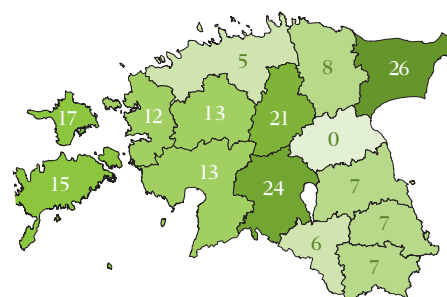
Aastaga on vähenenud jahiohutuse nõuete eiramine, sagenenud aga hooletusest tulenevad rikkumised, näiteks jahilubade mitte-nõuetekohane täitmine.

ABI LOODUSESÕPRADELT

2005. aastal registreeriti kokku 181 jahirikkumist, neist enim Ida-Virumaal, Viljandimaal ja Järvamaal. Keskkonnakahjuga rikkumisi oli kokku 35, nende käigus tekitati kahju 398 500 krooni eest. Kõige rohkem tuli tõsiseid keskkonnakahjuga eksimusi ette Ida-Virumaal, Läänemaal, Järvamaal ja Lääne-Virumaal.

JAHINDUSALASTE RIKKUMISTE ARV MAAKONNITI 2005

Ebaseaduslikku jahipidamist tuvastati 2005. aastal 39 korral, enim Lääne-Virumaal, Pärnumaal, Tartumaal ja Järvamaal. Kriminaalasi algatati ebaseadusliku jahti tõttu mullu kolmel korral – neist kahel juhul kütiti ühisjahil ilma vastava loata karu, ühel juhul leidis oma õnnetu lõpu tiine põdralehm.

Võrreldes 2004. aastaga on jahindusalaste rikkumiste arv pisut vähenenud. Võrreldes varasemate aastatega on märgatavalt vähenenud ka keskkonnakahjuga rikkumiste arv ning loodusele tekitatud rahaline kahju. Oma osa on selles kindlasti jahimeeste tõusnud jahikultuuril, ent ka inspektorite tõhusal järelevalvel. Kiita võib ka looduse-sõpru, kes on aidanud õigeaegse infoga paljusid rikkumisi ennetada.

“Seenelised” kadunud koera otsimas

Karksi vallas olid salakütid päris jultunud, tulles jahti pidama lausa keskkonnakaitseinspektori elukoha vahetusse lähedusse. 19. oktoobril 2005 kuulis inspektor Lilli rendijahipiirkonnas kahtlast püssipauku. Kontrollima minnes kostus madalahäälsel jutukõminat ning peagi väljus metsast kolm meest. Inspektorit kohates rääkisid nad, et olid tulnud seenele ja kaotanud selle käigus koera. Mehed kinnitasid, et oma karvast sõpra nad otsivadki.

Sündmuskoha vaatlusel koos piirivalvekoeraga leiti metsast aga hoopis põdrajäljed ja vererada. Lähedusest avastati ka kaheraudne jahipüss koos paarikümne padrunita. Metsas “seenel käinud” mehed tunnistasid patu üles. Nad olid haavanud ilusat suurt põtra registreerimata jahipüssiga, jahiluba neil samuti ei olnud. Jahisaak jäi salaküttidel seekord saamata, selle asemel pidid nad tasuma kopsaka rahatrahvi. Sellise teo eest võib trahv ulatuda 18 000 kroonini.

Jahijuhataja kulukas hooletus

2005. aasta jaanuaris korraldas jahijuhataja Soomaa jahipiirkonnas suuruluki ühisjahi. Selle käigus haavati metssiga, kes pääses põgenema ning liikus haavatuna naaberjahipiirkonda. Jahijuhataja ei märkinud suuruluki kütamise loale märgat metssega haavamise kohta, üheskoos jätkati jahti naaberpiirkonnas ilma vastava loata. Seal saadi metssiga kätte ning loom surmati. Jahijuhataja sulges jahiloa, tehes sellele märke uluki tabamise kohta. Vale oli aga loal märgitud jahipiirkond. Jahijuhatajat karistati märke tegemata jätmise eest jahiloale looma haavamise kohta. Trahv sellise teo eest võib ulatuda 12 000 kroonini.

HEINO VIPP

KESKKONNAINSPEKTSIOONI

LÄÄNEMAA OSAKONNA SAAREMAA BÜROO

JUHTIVINSPEKTOR

Kalapüügi ja kalamüügi segased skeemid

Kalanduse valdkonnas keskendub järelevalve eelkõige suurtööstustele ning nende poolt toormeks ostetud kala koguste ja päritolu kontrollimisele.

Kalapüügi võib jagada kolmeks: traalpüügiks, rannapüügiks ja harrastuspüügiks. Senise järelevalvepraktika kohaselt põhjustavad täna Eestis probleeme rohkem ranna- ja harrastuspüük.

KILU-RÄIM LÄHEB VENEMAALE

Traalpüügi osa Eesti kalanduses on otseselt seotud turgudega idas. Kuna Eestis veel kalajahu ümbertöötlemise tehaseid ei leidu, läheb praktiliselt 100% siin välja püütavast kilust-räimest Venemaale.

Eestile eraldatud kilu- ja räimekvoodid pole viimastel aastatel suurenenud, räime osas on need isegi vähenenud. Traalpüüki jätkavad Eestis peamiselt need laevaomanikud, kes püügikvoodid õigel ajal ära ostsid – teised on sunnitud tegevuse lõpetama. Ka laevastik väheneb, sest uusi laevu juurde ei osteta.

Erilisi kalaressurssi ohustavaid rikkumisi traalpüügi osas 2005. aastal ei esinenud. Kindlasti tuleb aga tõhustada koostööd maksu- ja tolliametiga, et välistada Eestist Venemaale viidava kala päritolu tõendavate dokumentide korduvkasutust tollis.

Kalad mõõdetakse vajadusel üksahaaval

Talvel, mil jääkate paks ning kalad selle all liikumatult veekogu põhjas, on enamus jääaluse püügiga kätte saadud kaladest alamõõdulised. Paljusid harrastuskalureid see aga ei sega – nemad loodavad teenida ka väikeste kalade pealt. Kuna harrastuskalurid saaki ise tööstustele müüa ei või, kasutavad nad mõnda lubadega kalameest, kes püütud kalad oma püügipäevikusse sisse kannab ja tööstusele müüb.

Nii juhtus ka kõnealusel juhul Pärnus. Keskonnainspeksioon avastas suure koguse talvel püütud kala ning võttis müüja vahele sellega, et alamõõduliste kalade protsent ületas norme. Selle tõestuseks mõõdeti üksahaaval üle peaaegu 900 kg ehk üle 10 000 kala! Kuna ebaseadusliku püügiga oli tekitatud keskkonnale olulist kahju, siis alustas inspeksioon kriminaalmenetluse. Lahendini ei ole veel jõutud, menetlus kestab.

Tehingud olematute kaluritega

Tuvastamaks kala päritolu tõendavaid dokumente, alustas Keskonnainspeksioon 2005. aastal Eesti suuremate kalakäitlejate kontrolli. Pabereid üle vaadates selgus, et otse kalurite käitlejad kala praktiliselt ei ostagi, alati on vahel mõni OÜ, kes ostab kala kalurite ja müüb selle edasi käitlejatele.

Lepinguid kalanduse infosüsteemi andmetega võrreldes selgus, et lepingutes ära toodud kalureid ei ole sageli olemas ning ahvena ja koha püüdjateks on märgitud ka traallaevad, mis võivad tegelikult püüda vaid kilu-räime.

Tegemist oli väga suuremahulise võltsinguga, täpselt öeldes võltsimistunnustega esmakokkuostukviitungitega. Ükski suurematest Eesti käitlejatest, kes tegeles ahvena-koha fileerimisega, ei suutnud kogu oma kala päritolu tõendada. Kuna tegemist on väga mahuka menetlusega, võib kohtulahendini jõudmine võtta aastaid.

KALAPÜÜK KUI LISATEENISTUS

Eesti on üks väheseid Euroopa Liidu riike, kus toimub rannapüük. See harjumus on pärit vene ajast, kui kalur teenis kolme kevadkuuga aastapalga. Turumajanduse reeglid on teised ning sellist lisateenistust pakkuvat kala meie vetes ei leidu.

Rannapüügi puhul saab eristada kahte püügiviisi: kevadine räimepüük kastmõrdadega ja võrgu- ning mörrapüük. Räimepüügi puhul saab järelevalvet lihtsamalt teostada, kuna kala lõssimine toimub kindlates sadamates ja enam-vähem kindlatel kellaaegadel. Palju keerulisem on aga võrgu- ja mörrapüügi järelevalve.

SEADUSTEST HIILITAKSE MÕÖDA

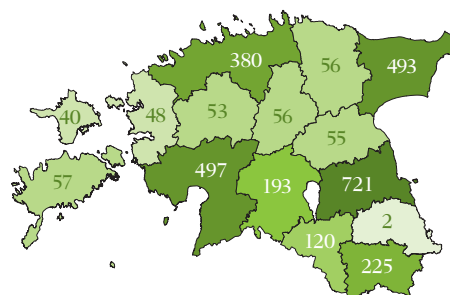
Mitmed valupunktid Eesti kalanduses taanduvad sellele, et meil on kala käitlejaid üleliia. Põrkuvad püüdjate ja eri regioonide käitlejate huvid. Pärnu kudealadel ja Peipsi järvel on keelud erinevatel aegadel. Nii näidataksegi välja püütud kala asukohaks see, kus parajasti ei valitse keeluaeg. Käitleja vajab aga kala aastaringselt. Püüdja jällegi ei taha pahatihti püügitegevust ametlikult näidata, sest siis tuleb tasuda riigimaksud. Selle küsimuse lahendamisele tuleb lähiaastatel veel palju panustada.

HARRASTUSKALUR EI TOHI MÜÜA

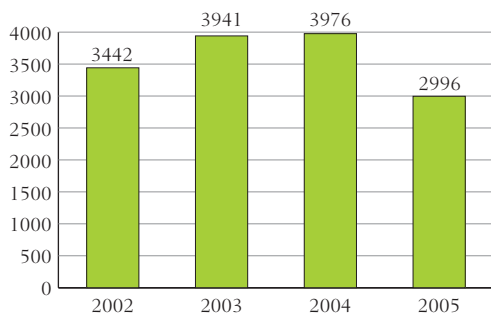
Harrastuspüük tekitab järelevalvele kõige enam peavalu. Jaanuar, veebruar ja märts on kuud, mil kala ei lähe passiivsetesse püünistesse. Kutselise kaluri keeles öeldes kala sel ajal lihtsalt ei liigu. See on aga hiilgeaeg harrastuskalureile, kes tegelevad jääaluse püügiga.

Eesti kalapüügiseadus keelab harrastuskalurite püütud kala müügi, samuti kehtib ostukeeld. Mõlemat on praktikas väga raske kontrollida, sest kala ebaseaduslik kokkuost käib aastaid toimunud skeemide järgi. Kala legaliseerimiseks leitakse kutseline kalur, kes märgib harrastuspüüdjate kala oma püügipäevikusse. Nii ei ole kala müüja näol tegemist harrastuskaluriga ning kõik on näiliselt korras.

KALAPÜÜGI RIKKUMISTE ARV MAAKONNITI 2005

KALAPÜÜGI RIKKUMISTE ARV 2002-2005

Kalaressursile annab tõsise löögi massiivne talvine harrastuspüük, sest enamik sel ajal püütud kaladest on alamõõdulised. Vastuabinõu sellele probleemile peitub ühes kalapüügi-seadusest tulenevas määruises, mis sätestab alamõõdulise kala võimaliku protsendi kogusaagis.

ERIOLOKORD PEIPSI ÄÄRES

Järelevalve Peipsi järvel muudab keeruliseks sealne pikk rannajoon. Lossimiskohti on vähe ja nii tulevad kalurid kaldale kogu rannajoone pikkuses, mis teebki kontrolli kalameeste üle raskemaks.

Püügijõigus Peipsil on koondunud suuremate käitlejate kätte, traditsiooniliselt tähendab kalapüük järveäärse rahva jaoks aga põhilist elatusallikat. Nii püsivad käitlejate-püüdjate suhted rohkem omatehtud seadustel ning inspektoritel tuleb kala päritolu ja koguste vastavust kvootidele hakata tuvastama käitlejast. Ekspordiks läinud kalatoodete kaudu arvutavad inspektorid välja toorkala koguse, sellele tuginedes hakatakse uurima, kelle käest kala osteti ning kes oli selle püüdja.

DETEKTIIVITÖÖ TÖÖSTUSTES

Kuigi 2005. aastal vähenes kalanduses avastatud rikkumiste arv, on järelevalve muutunud tõhusamaks. Ainuüksi merel ja rannajoonel teostatava kontrolliga soovitud tulemusi ei saavuta, sest koht, kuhu kala kokku viiakse, on ikkagi kalatööstus.

Kontrolli efektiivsus sõltub Keskkonnainspektsiooni oskusest orienteeruda ettevõtte dokumentatsioonis, hinnata visuaalselt kalakoguseid ning osata tuletada sellest valmistatava toodangu koguseid. Kõike seda peab tegema koostöös teiste järelevalvestruktuuridega, neist olulisemateks maksu- ja tolliamet, veterinaar- ja toiduamet, samuti piirivalve ja politsei.

Eesti patrullib ka ookeanivetes

Alates 2005. aastast on eestlased Euroopa Liidu liikmesriigina teostanud järelevalvet ka Looide-Atlandi Kalastusorganisatsiooni (NAFO) regulatsioonialal.

Atlandi ookeanil teostab püüki 5-8 Eesti laeva, kellest osa püüab krevette ning osa süvamerelelike nagu must hiidlest, meriahven jt.

Eesti inspektorid osalevad missioonidel NAFO poolt reguleeritaval alal kolm korda aastas. Inspektorid kontrollivad püügivahendite nõuetele vastavust, välja püütud kala koguseid ning loomuste sortimenti, valmistoodangu märgistust ja toodangu vastavust märgistusele. Kõige sagedasemateks rikkumisteks on keelatud kalaliikide püük ja valeandmete esitamine püütud kalakoguste kohta, samuti mitte kinni pidamine püügivahenditele esitatavatest nõuetest.

LIIVI INNO
 KESKKONNAINSPEKTSIOONI
 VÕRUMAA OSAKONNA PÕLVA BÜROO
 VANEMINSPEKTOR

Loata kaevandamine karmilt karistatav

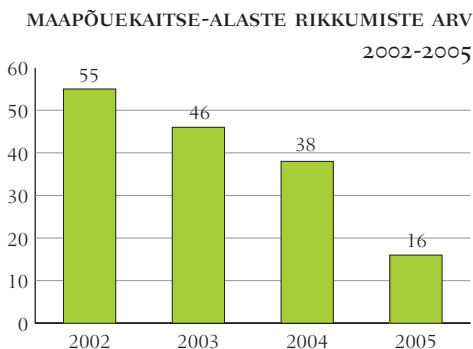
Maapõuekaitse valdkonna tähtsündmuseks 2005. aastal võib pidada 1. aprillil jõustunud seadust, mis sätestab reeglid maapõue uurimisele, kaitsmisele ja kasutamisele.

Kogu Eestis on hoogustunud vilgas ehitustegevus, iga külamees vajab vundamendi või korstna ehitamiseks liiva-krusa. Kaevandamine läheb iga päevaga kallimaks ning seepärast karmistab riik ka maapõuekaitset. Nüüdsest võib iga väiksemgi omavoliline kaevamine lõppeda kriminaalkorras karistamisega.

Järelevalvet maapõueseadusest tulenevate nõuete täitmise üle teostab Keskkonnainspeksioon, nõudes ka keskkonnale tekitatud kahju hüvitamist. Maapõueseaduse järgi tekitatakse keskkonnale kahju, kui kaevandatakse looduslikku lasundit, mis ei ole arvele võetud või kaevandamisalaks määratud, samuti kui kaevandamise käigus või kaevandamise lõpetamisega muudetakse kasutuskõlbmatuks maavaravaru. Ka siis, kui maapõue kasutatakse ainult mulla huumushorisoni kaevandamiseks või saastatakse maapõue, on seaduse järgi tegemist keskkonna kahjustamisega.

LOATA VÕIB KAEVANDADA OMA TARBEKS

Aastast aastasse jääb maapõue õigusrikkumiste arv väiksemaks. Sellele aitab kaasa tõhusam järelevalve, elanikkonna keskkonnateadlikkuse kasv ning seegi, et nn "eikellegimaad" on saanud endale omanikud.

Oma osa mängib ka jõustunud maapõueseadus, mis lihtsustas kinnistuomanike olukorda. Nimelt annab seadus õiguse isikliku majapidamise tarbeks võtta kaevandamisloata maavaravarusid või looduslikku kivimit, setendit, vedelikku või gaasi, mis ei ole maavaravaruna arvele võetud. Ühtlasi tähendab see, et oma kinnistult võib vundamendi ehituseks kruusa kaevata, kuid naabrimehele korstna ehituseks liiva anda ei tohi.

Uus maapõueseadus ei loe kaevandamiseks ehitise püstitamisel, maaparandus- või põllumajandustööde käigus tekkinud kaevist ning seda võib kinnistu omanik kasutada ja kaubastada vastavalt oma soovile. Vastav tegevus tuleb aga kooskõlastada asukohajärgses keskkonnateenistuses. Kõigil ülejäänud juhtudel peab taotlema maavara kaevandamisloa.

Naabri põld ei sobi kaevamiseks

Põlva vallas Valgesoo külas tuli talumees mõttele tema maa lähedal asuvalt võõralt kinnistult ehituseks liiva kaevata. Peab olema väga hea nina, et leida põllu pealt üles liiva kaevamiseks sobivaim koht, aga nii see läks. Kopp maasse ja tööle!

Kinnistu omanik helistas kohe politseisse, kohapeal käis ka Keskkonnainspeksioon. Heade jäljeküttidena selgitasime välja, et kopp osati maasse lüüa maastikukaitseala sihtkaitsevööndis ja sellises kohas, kus on keelatud igasugune majandustegevus, loodusvarade kasutamine ning uute ehitiste püstitamine. Seega oli tegu looduskasutusloata tegutsemise ning kaitstava loodusobjekti kasutamise- ja kaitsenõuete rikkumisega.

Antud juhtumi puhul leidis prokurör, et kuna esinesid kergendavad asjaolud ja kodanik kahetses puhtsüdamlikult pattu ning hüvitas kinnistu omanikule tekkinud kahju, on igati mõistlik kriminaalasi lõpetada. Samas jäeti Keskkonnainspeksioonile võimalus otsustada, kas on mõistlik ja vajalik vormistada trahv looduskaitseaduse järgi. Edasise uurimise huvides ei saa hetkel rohkem hinnanguid anda.

Sulastest said suured sulid

Sügis oli võrratu – päike siras taevast, ent õhus oli tunda ka teatavat kargust. Taskus helises telefon ja nõudis vastamist. Toru otsas kolleeg, kellele omakorda oli helistanud anonüümne kodanik. Ühes unustatud paigas, riigimaal asuvas endises karjääris Marimäel, olevat kopp maasse löödud. Mis muud kui autole hääled sisse.

Seekord ei olnudki valekaebus. Karjääris askeldas kaks meeskodanikku, seltsiks kopp ja kallur. Lühikesele tutvustusele ja arupärimisele järgnes kiire vastus, et nemad olevat kõigest käsutäitjad ning rääkigu ma “peremehega”. Viieteistkümne minuti pärast oli vana tuttav “peremees” kohal ning kuna ma polnud nõus lihtsalt trahvi tege-ma, sai kogunud sulist kiirelt tehnika omanik ning sulastest omavolilised tehnikakasutajad.

Edasine oli tavaline rutiin. Alustati kriminaalasi, vaadeldi sündmuskohta, kuulati üle tunnistajad-kahtlusosalused ning saadeti asi prokurörile. Kohtus mõisteti kodanikud süüdi, karistuseks määrati raha-trahv.

TIINA TROŠKIN
 KESKKONNAINSPETSIOONI
 KESKKONNAOSAKONNA
 JUHTIVINSPEKTOR

Kaitsealuste objektide arv kasvab

2005. aastal lisandus kaitstavate loodusobjektide nimistusse uusi hoiualasid, taime- ja loomaliike ning erilist hoolt vajavaid üksikobjekte.

Klassikaline looduskaitse hõlmab järelevalvet kaitstavate loodusobjektide kaitsenõuete täitmise üle ning on reguleeritud looduskaitseaduse ja selle alamaktide kaudu. Kaitstavad loodusobjektid on Eestis kaitsealad, hoiualad, samuti kaitsealused liigid, kivistised ja mineraalid. Lisaks veel püsielupaigad, kaitstavad looduse üksikobjektid ning kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid.

KAITSE TINGIMUSED TÄPSUSTUVAD

Kaitseala on inimtegevusest puutumatu hoitav või erinõuete kohaselt kasutatav ala, kus säilitatakse, kaitstakse, taastatakse, uuritakse või tutvustatakse loodust. 2005. aastal kinnitati 75 kaitseala kaitse-eeskirja.

Hoiuala on elupaikade ja kasvukohtade kaitseks määratud ala, mille säilimise tagamiseks hinnatakse kavandatavate tegevuste mõju ja keelatakse kahjustavad tegevused. 2005. aastal moodustati hoiualad Lääne-Viru, Hiiu, Järva, Võru, Põlva, Harju, Viljandi, Ida-Viru ja Jõgeva maakondades.

PÜSIELUPAIGAD JA KAITSTAVAD ÜSIKOBJEKTID

Eestis kaitstavad taime-, seene-, sambliku- ja loomaliigid jaotatakse kolme kategooriasse – esimesse ja kõige rangemini kaitstavasse kategooriasse kuulub 64 liiki, teise kaitsekategooriasse 262 liiki ja kolmandasse kategooriasse 244 liiki.

Lisaks kaitstavate liikide isenditele kaitstakse ka nende väljaspool kaitsealasisi asuvaid püsielupaikasisi. Selleks on kaitsealuse looma sigimisala või muu perioodilise koondumise paik, kaitsealuse taime või seene looduslik kasvukoht ning lõhe või jõesilmu kudemispaik. 2005. aastal moodustati püsielupaigad keskkonnaministri määrusega kaheksale liigile.

Kaitstav looduse üksikobjekt on teadusliku, esteetilise või ajaloolis-kultuurilise väärtusega elus- või eluta looduse objekt nagu puu, allikas, rändrahn, juga, kärestik, pank, astang, paljand, koobas, karst või nende rühm. 2005. aasta lõpuks oli Eesti Looduse Infosüsteemis registreeritud kokku 1052 looduse üksikobjekti.

KOHALIK VÕIM PAKUB KAITSET

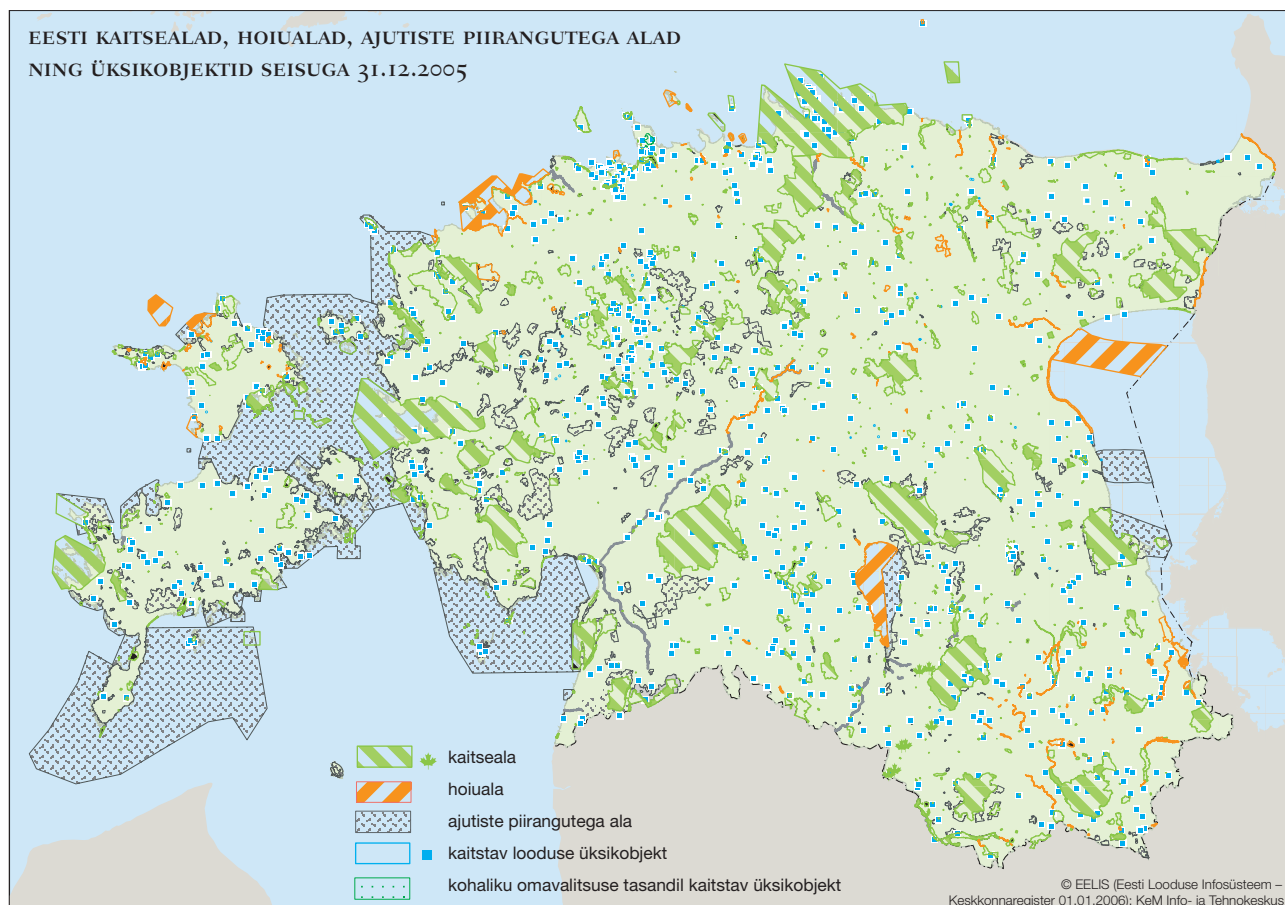
Kohaliku omavalitsuse tasandil võib kaitstavaks loodusobjektiks olla maastik, väärtuslik põllumaa või looduskoosulus, maastiku üksikelement, park, haljasala või haljastuse üksikelement, mis ei ole kaitse all looduse üksikobjektina ega paikne kaitsealal. 2005. aastal võeti kaitse alla esimene selline objekt, milleks on Mäealuse maastikukaitseala Harjumaal Viimsi vallas.

RIKKUMISTE ARV STABIILNE

Järelevalve kaitstavate loodusobjektide kaitsenõuete täitmise üle on jaotatud objekti valitseja ja Keskkonnainspeksiooni vahel. Kaitsenõuete rikkumiste kohtväliseks menetlejaks on Keskkonnainspeksioon, oma haldusala piires võib menetlejaks olla ka kohalik omavalitsus. 2005. aastal tuvastati klassikalise looduskaitse valdkonnas 132 õigusrikkumist, viimastel aastatel on see näitaja püsinud suhteliselt stabiilsena.

Enamasti on klassikalise looduskaitse valdkonnas rikkujateks füüsilised, mitte juriidilised isikud. Klassikalise looduskaitse valdkonna rikkumiste puhul tuleb meele pidada, et kaitstavatel loodusobjektidel toime pandud teiste valdkondade rikkumised jaotuvad Keskkonnainspeksiooni statistikas teiste järelevalve valdkondade alla. Klassikalise looduskaitse valdkonda liigitub rikkumine juhul, kui tegemist on vaid looduskaitseaduse või selle alamakti nõuete rikkumisega.

Peamiste klassikalise looduskaitse valdkonna rikkumiste hulka kuuluvad ebaseaduslik kalapüük ja loata viibimine liikumispiirangu ajal sihtkaitsevööndis, ebaseaduslik ehitamine ning metsaraie. Kõige enam menetleti 2005. aastal rikkumisi Lahemaa ja Matsalu rahvusparkides ning Silma ja Raudna looduskaitsealadel. Kaitsealuste liikidega seotud rikkumisi oli 2005. aastal vaid mõni, suuremat tähelepanu pöörati rahvusvaheliselt kaitstud looma- ja taimeliikidele.

KRIS HEINSOO
KESKKONNAINSPETSIOONI
HARJUMAA OSAKONNA
INSPEKTOR

Rahvusvahelise kaitse all 30 000 taime- ja loomaliiki

Kauplemist rahvusvaheliselt kaitstavate looma- ja taime- liikidega reguleerib nn Washingtoni konventsioon ehk CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora). Eesti ühines selle konventsiooniga 1992. aastal.

Vastavalt ohustatuse astmele jaotab CITES kaitset vajavad liigid, mida on üle 30 000, dokumendi kolme lisasse. Lisaks elusate isenditega kauplemisele reguleerib CITES kauplemist ka surnud isendite ja nende osadega ning ohustatud liikidest valmistatud toodetega.

CITESi esimesse lisasse on kantud väljasuremisohus olevad liigid, näiteks leopard, tiiger, elevantid, enamik krokodille, kõik merikilpkonnad, suured papagoiid jt. Eestis esinevatest liikidest kuuluvad nimistusse saarmas, merikotkas ja rabapistrik, nendega on tehingud kommertseesmärkidel keelatud.

Konventsiooni teise lisasse on kantud liigid, mis võivad sattuda väljasuremisohu, kuid mille puhul puudub kontroll nendega kauplemise üle. Siia kuuluvad näiteks ülejäänud kaslased (v.a kodustatud vormid), kullilised, kakulised, tuuralised, vaalalised, sisalikud, maod jt. Eestis esinevatest liikidest on nimistusse kantud kõik kápalised, aga ka näiteks meil mitteharuldased karu, hunt ja ilves.

Kolmandasse lisasse saab iga CITESi liikmesmaa märkida liike, mille kaitseks vajab rahvusvahelist koostööd. Eesti pole sinna kandnud ühtegi liiki.

Euroopa Liidus reguleerib looduslike looma- ja taimeliikidega kauplemist Euroopa Nõukogu määrus nr 338/97, mille lisadesse kantud liiginimekirjad sisaldavad ka CITES'i nimestikku.

Kõige enam kaitset vajavate liikide puhul kehtivad karmid keelud ostmisele, müümisele ja üldsusele näitamisele. Nende osas võib erandi teha vaid teatud juhtudel, nt töödeldud isendite puhul, mis on omandatud enam kui 50 aastat tagasi. Erand kehtib vaid siis, kui isendite asukohas oleva liikmesriigi korraldusasutus annab välja vastava tõendi. Eestis on CITESi korraldusasutuseks Keskkonnaministerium.

Kalamari 35 krooniga

Inspektor käis turul. Kõndis lettide vahel, ostis siit ja valis sealt. Ühel hetkel ei uskunud ta oma silmi – letil ilutses musta kalamarja purk, ilus tuura pilt peal, hind kõigest 35 krooni. “See on liiga hea, et olla tõsi,” otsustas inspektor ja jagas järgmisel päeval kontoris oma turulkäigu muljeid kolleegidega.

Olukorra täpsemal kontrollimisel selgus, et väidetav kalamari osutus tuuraliste lihast valmistatud kalamarja meenutavaks tooteks ning seda müüdi kolmes erinevas letis kolme eri nime all. Kogu kaup konfiskeeriti, kuna tuuralised kuuluvad rahvusvahelise konventsiooniga kaitstud liikide hulka ning neist valmistatud tooteid ei või müüa ilma selleks vajalike dokumentideta.

Primaadid seaduslikult loomapoes

Oleme harjunud, et lemmikloomakauplustes müüakse hamstreid ja küülikuid, merisigu ja viirpapagoisid, kalu ja tšintšiljasid. Aga marmosette? Nähes kaupluses müügil primaati, kahtlustab ilmselt enamik meist midagi ebaseaduslikku. Nii saigi Keskkonnainspeksioon teate loomakaitseseltsist, kuhu olid tähelepanelikud kodanikud helistanud ja jaganud oma mu-ret marmosettide müügi pärast Tallinna zookauplustes.

Tegelikult oli Keskkonnainspeksioon selleks ajaks müügil olnud marmosettide päritolu tõendavaid dokumente rutiinse järelevalve korras juba kontrollinud ning kõigil neist olid olemas päritolu tõendavad dokumendid. Isendid olid sündinud Tallinna loomaaias.

Marmosettide ja teiste eksotiliste loomakeste ostmine ja müümine ei ole ebaseaduslik, tasub lihtsalt endale kaasa paluda isendi päritolu näitavad dokumendid. Neid võib vaja minna, kui olete mingil põhjusel sunnitud oma lemmikust aastate pärast loobuma. Konkreet-sel juhul ei olnud tegu rikkumisega, ent kodanike tähelepanelikkus on väga tervitav.

AIN RUTHE
KESKKONNAINSPEKTSIOONI
VÕRUMAA OSAKONNA
VANEMINSPEKTOR

Kaldapealsed ja rannaääred kuuluvad kõigile

Ranna- ja kaldakaitse nõuete järgimine aitab säilitada Eestimaad ka tulevastele põlvedele, samas ei järgi paljud looduses liikujad ning maaomanikud tahtlikult või kogemata vastavaid reegleid.

Vanal hallil ajal oli igale talumehele peaaegu et auasi lasta mõisnikule kuuluvat jahilooma või varastada mõisa metsast pisut puid. Loodust peeti ju osaliselt ka enda omaks, sealt võis võtta. Läks tükk aega mööda, enne kui keegi Marxi-nimeline mees oma raamatus “Kapital” kirjutas: “Isegi terve ühiskond, terve natsioon ja kõik samaaegselt eksisteerivad ühiskonnad kokku pole maa omanikud. Nad on ainult selle valdajad, selle kasutajad, ja peavad selle kui *boni patres familias* (head perekonnaisad) maha jätma.”

Ranna- ja kaldakaitse põhireeglid lähtuvad samast mõttest – kaitsta looduskooslusi, ära hoida inimese poolt tekitatavat kahju, suunata rannaäärset asustust ning tagada vaba liikumine veekogu ääres.

SEADUSI PALJU

Ranna- ja kaldakaitse reeglid on kirja pandud erinevates õigusaktides. Looduskaitse seadust tuleb kindlasti lugeda enne veekogude äärsetele aladele ehitise või tiheasustusalade kavandamist või seal kinnistu kruntideks jagamist, kuna seadus sätestab neile tegevustele piirangud. Sama seadus keelab rannal ja kaldal mootorsõidukitega sõitmise, maavara kaevandamise, matmispaiga rajamise ja reovee- sette kasutamise. Veekogude äärsed metsad kuuluvad kaitsemetsa kategooriasse, seepärast tuleb raiete planeerimisel hoolikalt jälgida nii metsaseaduse kui looduskaitse seaduse nõudeid.

Eriloata ehitus võib minna lammutamisele

2004. aasta polnud veel jõudnud lõppeda, kui keskkonnakaitseinspektorid külastasid oma järelevalvetöö käigus väikest küla Haanjamaa kuplite vahel. Ilus koht, kus vanasti mõisate aegu elu kees ja kohapeal valmistati kõik eluks vajalik, ka viin. Vahepeal on ajad muutunud ning enamikust mõisatest järele jäänud vaid varemed.

Ka antud loo külake pole mingi erand. Siin leidis aga huvitatud inimene, kes kunagise viinavabriku varemed ära ostis ja plaanis rajada sinna oma suvekodu. Soov oli suur, samuti tahtmine teha asju nii nagu peab. Kodanik, nimetame teda edaspidi Oleviks, alustas oma kinnistu korrastamist ja tellis maastikuplaneerija. Kuna mees soovis ehitada vana sauna asemele uue, mis paraku jäi veekaitsevööndisse, algatas vald omaniku sooviavalduse alusel detailplaneeringu. Esialgne sauna lahendus ei olnud kuigi hea ning Olev lasi planeeringusse sisse viia muudatusi. Uus planeering valmis, saatis vald selle koos taotlusega Keskkonnaministeeriumisse, et minister kaaluks võimalust ehituskeeluvööndit vähendada. Kuni planeeringut ministeeriumis läbi vaadati, tekkis mehel aga vastupandamatu soov ehitama hakata.

Olev rajas oma tulevase sauna asukohta kanalisatsiooni- ja veetrassi, olles enne seda jõudnud vundamendini maha lammutada vana sauna. Keskkonnainspeksioon karistas kodanikku juunikuus rahatrahviga, kuna ehitamiseks puudus nii kehtestatud detailplaneering kui ehitusluba. Suvi oli aga piisavalt pikk aeg, et saun ka ilma ehitusloa ja detailplaneeringuta valmis ehitada. Nii pidigi Keskkonnainspeksioon sügisel kodanikku uuesti karistama, seekord juba tunduvalt kopsakama rahatrahviga. Olevi jaoks lõppes lugu kokkuvõttes vaatamata rahalisele kaotusele siiski õnnelikult, kuna minister rahuldus valla taotluse ja vähendas järve ehituskeelu vööndit. Tänu sellele ei pidanud kohalik omavalitsus ega Keskkonnainspeksioon täitma neile seadustega antud õigust ja hakkama lammutama kaldale rajatud uut ehitist.

Kallastel liikumisele seab reeglid veeseadus. Näiteks peab kaldaomanik tagama oma maal läbipääsu nii loomadele kui inimestele. Seadusega on selle jaoks seatud kinnisomandile kitsendus – kallasrada, mis laevatatavatel veekogudel kümme, ülejäänud vetel neli meetrit lai. Veel keelab veeseadus veekaitsevööndis puu- ja põõsarinde raie, majandustegevuse ning mürkide ja väetiste hoidmise ning kasutamise. Seadus sätestab ka erandid.

KAITSELADEL OMAD PIIRANGUD

Koha omapärast ja kohaliku kogukonna kokkulepetest tulenevad kohustused ja piirangud seatakse üld- ja detailplaneeringutega, mis on koostatud planeerimisseaduse nõuete kohaselt. Kaitsealadel asuvate veekogude kallastel toimuvat tegevust reguleerivad ka kaitsealade kaitse-eeskirjad. Nendes võib leiduda näiteks piiranguid või täpsustavaid nõudeid ehitustegevusele.

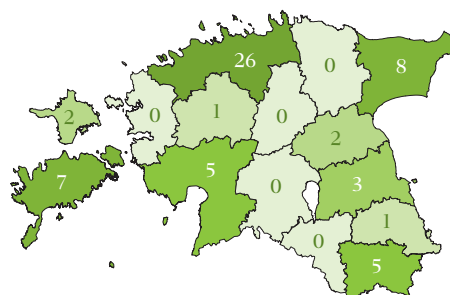
Palju Eesti veekogusid kuulub tervenisti või osaliselt Euroopa Liidu Natura2000võrgustiku alla. Kui kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala, tuleb iga kord kaaluda keskkonnamõju hindamise vajadust. Selle kohta sätestab protseduurireeglid keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus.

KÄRSITUD EHITAJAD

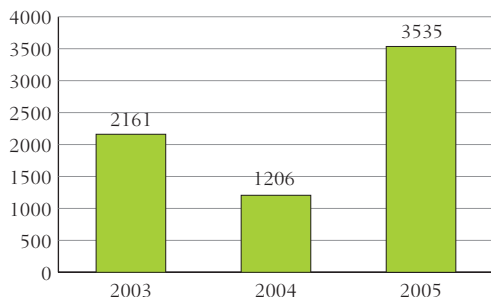
Keskkonnainspeksiooni järelevalvetöö tulemusena tuvastati 2005. aastal 60 ranna- ja kaldakaitse või kasutamise nõuete rikkumist, mis on 47 võrra vähem kui 2004. aastal. Määrati 41 rahatrahvi summas 144 920 krooni ja tehti neli ettekirjutust. Hoiatustrahvi kohaldati ühel juhul, karistati kahte juriidilist isikut.

Trahvisummad on mitmel viimasel aastal eelnevatega võrreldes suurenenud ligi kaks korda. Samas näitab trahviga karistatud rikkumiste üldarv langustendentsi, olles 2005. aastal 20 võrra väiksem kui aasta varem. Alustati üks kriminaalmenetlus, keskkonnakahju arvestati samuti ühel juhul.

RANNA- JA KALDAKAITSE RIKKUMISTE
ARV MAAKONNITI 2005

RANNA- JA KALDAKAITSE NÕUETE RIKKUMISTE
KESKMINE TRAHVISUMMA KROONIDES
2003-2005

Ranna- ja kaldakaitse valdkonna tõsisemad rikkumised seonduvad ehitamisega. Suure ehitussurve tõttu ei oodata tihti ära planeeringu kehtestamist, mis on ehitusloa väljastamise alus. Juhtub sedagi, et ehitatakse lausa ilma lubadeta. Sellistel juhtudel võib Keskkonnainspeksioon kohustada kodanikku püstitatud ehitist lammutama või teisaldama, määrata sunniraha või korraldada lammutamine asendustäitmise korras.

MOOTORSÕIDUKIGA KIIRELT KOHALE

Inimene on loomult laisk ja see asjaolu viib ühe enamlevinud rikkumiseni. Väga tihti kasutatakse veekogule võimalikult lähedale saamiseks iga-suguste mootorsõidukite abi. Masinatega veekogu kaldale sõitmine ei kahjusta mitte ainult seal asuvaid kooslusi. Tavaliselt häiritakse sellega ka loomi ja linde, kelle jaoks kaldad-rannad on väärtuslikud elu- ja pesitsuspaigad ning teisi veekogu ääres viibijaid, enamasti mootorimüra ja valju muusikaga. Lisaks looduskaitseaduse nõuete rikkumisele võib mootorsõiduki veekogu ääres pesemine kaasa tuua võimaluse suhelda politseiga, kes määrab üldjuhul liikluseaduse rikkumise eest ka karistuse.

KALDAÄÄR OLGU

METSLOOMADELE AVATUD

Küllalt tavaliste rikkumiste hulka kuulub kallasraja sulgemine veekoguni ulatava aia või suurema ehitisega. Kui kallasrajale ehitatud aeda on inimeste jaoks tehtud värav, siis pole see ometi piisav abinõu tagamaks loomade vaba liikumist kaldaäärsel looduslikul liikumisteel. Samuti on vähe kasu formaalselt tagatud läbipääsust – kui kallasrajani ehitatud aiast saab veekogu poolt mööda minna, kuid aiaga piiratud alal jalutab vasikasuurune paljastatud kihvadega koer.

Soost kunstlund otsimas

Aigar on mees, kes pakub inimestele sportimisvõimalusi. Talle kuulub mägi ja suusatõstuk. Mäest alla laskmiseks läheb tarvis lund. Tänapäeval ei saa aga ükski laskumisenõlva omanik hakkama kunstlumeta, nii ka Aigar. Selle tootmiseks on vaja vett, ja mitte vähe. Mõeldud, tehtud – abiks oleks tiik, mida suurem, seda parem!

Tiigi otsustas Aigar rajada oma kinnistule, mida läbis oja ja millele oli ennegi tiike ehitatud. Aigari maatükil laiutas soo, tema arvates täiesti ebavajalik ning maastikuilmet rikkuv. "Selle võiks välja kaevata," mõtles Aigar, aga oma tehatahtmise tuhinas ei tulnud talle pähe, et antud alale on kehtestatud detailplaneering, mis näeb ette soo säilitamise. Samuti ei näinud planeering ette veehoidla rajamist.

Aigar läks vallavalitsusse, kust ta sai ehitusloa. Kaitseala valitseja arvas, et tegu on maastikuilme parandamisega ja oli tegevusega nõus. Lisaks sellele mõtles Aigar, et nii suureks tööks oleks vaja vee erikasutusluba, mida väljastavad keskkonnateenistused. Ta võttis ka selle loa.

Seejärel alustas mees üle poole hektari suuruse veehoidla ehitamist. Kõik tundus kena kuni esimese kaebuseni. Sai ta vaid kopa maasse lüüa, kui Keskkonnainspeksiooni helistas meeskodanik, kes kahtles, et kaitsealal asuva veekogu kaldal tegeletakse ebaseadusliku ehitustegevusega. Kontrollimisel selgus, et load ehitamiseks on siiski olemas ning kõik tundus korras olevat. Põhjalikumal uurimisel selgitas Keskkonnainspeksioon siiski välja, et Aigar taotles vee erikasutusloa oja süvendamiseks, mitte veehoidla ja paisu rajamiseks. Ehitusloa väljastas vallavalitsus aga hoopis niisutus- või kuivendusrajatise ehitamiseks. Lisaks olid veehoidla rajamisel jäetud hindamata võimalikud keskkonnamõjud ning Aigari naabrimees leidis, et tema kinnistu veerežiim võib ojale veehoidla ehitamisel oluliselt muutuda.

Keskkonnainspeksioon leppis Aigariga kokku, et ta peatab asjaolude selgitamiseni töö. Seda mees ka tegi. Edasise menetluse käigus peatas vallavalitsus oma ettekirjutusega ehitamise. Keskkonnainspeksioonil käisid pingsad läbirääkimised kohaliku omavalitsuse, keskkonnateenistuse, kohaliku kaitseala valitseja ja arendajaga, selgitamaks parimat võimalust tekkinud olukorra lahendamiseks. Pärast mitmeid koosolekuid ja eri ametkondade seisukohavõtte otsustas vald ehitusloa kehtetuks tunnistada, keskkonnateenistus tunnistas kehtetuks ka vee erikasutusloa. Parima võimaliku lahenduse leidmiseks viiakse läbi veehoidla ja paisregulaatori ehitamise keskkonnamõju hindamine. Alles pärast seda saab teha otsuse ehitamisega jätkamise võimalikkuse kohta.

TARMO TEHVA
 KESKKONNAINSPEKTSIOONI
 HARJUMAA OSAKONNA
 JUHTIVINSPEKTOR

Jäätmekuhjad metsa all ei taha kaduda

Korralik jäätmekäitlussüsteem nõuab Eestis veel sisseharjumist, eelkõige peab aga paranema inimeste keskkonnateadlikkus, samuti soov ning vastutus hoida ja kaitsta meid ümbritsevat keskkonda.

See, et jäätmeid tekib, on paratamatu. Selleks, et neid tekiks võimalikult vähe ja et neid käideldaks keskkonnale vähem koormavalt, on peamised mängureeglid paika pandud jäätmeseaduses.

Keskkonnainspeksioon tegeleb põhiliselt jäätmete kogumise, veo, taaskasutamise ja kõrvaldamise kontrolliga. Kõige sagedasemaks selle valdkonna rikkumiseks on tegevus ilma jäätmeloa või väiksemate toimingute puhul nõutava registreerimistöendita.

JÄÄTMELUBA KUI KONKURENTSIEELIS

Enamik Keskkonnainspeksiooni tööplaani järgi kontrollitavatest jäätmekäitlusega tegelevatest ettevõtetest omavad jäätmeluba, kuid rikkumisi esineb sellegipoolest. Palju käideldakse jäätmeid, mida jäätmeluba ei kajasta, ette tuleb ka seda, et mistahes jäätmed lihtsalt põletatakse. Ettevõtte kontrolli lõpptulemusena võib aga hoopis selguda, et luba ühe või teise jäätme käitluseks tegelikult vaja ei olegi. Sellistel puhkudel on ettevõtted jäätmeloa omamisest üldjuhul väga huvitatud, kuna paljudel hankekonkurssidel kuulub see vägagi soovitusliku, kui mitte öelda, et edukaks osalemiseks vajaliku nõude hulka.

Viimastel aastatel on ettevõtteid jäätmekäitluse osas tõhusamalt kontrollima hakatud. See toob kaasa positiivseid muutusi – näiteks ohtlike jäätmete saatekirju täidetakse nõuetekohasemalt ning ohtlike jäätmete segunemine tavajäätmetega ei ole enam nii levinud kui mõned aastad tagasi. Sellest hoolimata heliseb pidevalt telefon 1313 ning järjekordsed teated suunavad kohta, kuhu on veetud mingi kogus jäätmeid. Kohale minnes tuvastab inspektor suure tõenäosusega jäätmete omavolilise kõrvaldamise või loata taaskasutuskoha.

EHITUSPRAHT SATUB METSA ALLA

Kõrvaldamine luba omamata tähendab enamikul juhtudel jäätmete omavolilist ladestamist metsaalustesse. Kui veel mõni aasta tagasi oli põhiliseks probleemiks olmejäätmete vedu võpsikusse, siis nüüdseks on olmejäätmete kogumisüsteem oluliselt paranenud. Selle asemel on hakatud aga võpsikusse vedama ehitus- ja lammutusprahti, kust mingit vihjet jäätmete päritolu kohta leida tunduvalt raskem.

Väga palju kasutatakse jäätmete veol nn haltuurakorras tegutsevaid vedajaid. See on jäätmetekitajale odavam ning enamik veoteenuse pakkujatest viivad prügi tööpoolest prügilasse, kuid harvad ei ole ka juhtumid, kus prügi koormad jõuavad metsa alla. Enamasti, kui töö tellija ei ole just teadlik prügi metsa alla viimisest, sisaldavad sellised prügihunnikud ka mingisuguseid vihjeid prügi tekkekoha või omaniku kohta.

Juhul, kui prügi omaniku või vedajat pole võimalik tuvastada, tuleb prügi likvideerida maaomanikul, olgu selleks riik või eraomanik. Karistused omavolilise prügistamise eest on juriidilisele isikule kuni 50 000 krooni ja füüsilisele isikule kuni 300 trahviühikut ehk 18 000 krooni. Loomulikult lisandub kohustus jäätmed ka likvideerida.

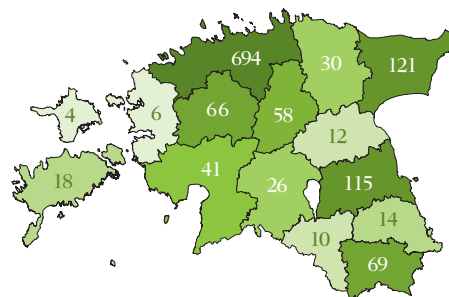
Omaette huvitavaks nähtuseks võib pidada jäätmete taaskasutamist selleks luba omamata, sest taaskasutamine ja korduvkasutus on ju tegelikult kogu jäätmekäitluse A ja O. Tuleb siiski tõdeda, et koordineerimata jäätmete taaskasutamine võib kujuneda keskkonnale koormavaks. Karistused loa puudumise eest on sama suured kui omavolilise prügistamise eest.

RIKKUMISI ENDISELT PALJU

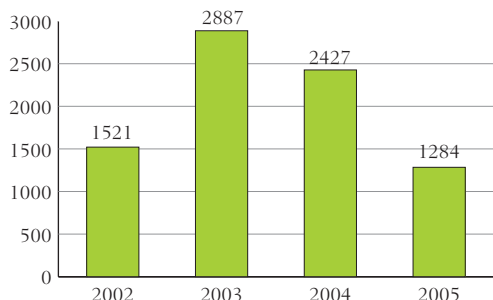
Jäätmealased rikkumised on kala- ja metsavaldkonna kõrval üks Keskkonnainspektsiooni suurema rikkumiste arvuga valdkondi. 2005. aastal tuvastasime 1284 rikkumist. Varasemate aastatega võrreldes on see arv küll kõvasti vähenenud, ent metsas jalutamas või seenel-marjul käies võib igaüks veenduda, et olukord vajab endiselt tõhusat kontrolli. Ometi näitab rikkumiste arvu vähenemine, et inspektorid ja ametnikud teevad head tööd, väga suur roll on ka korraldatud jäätmeveo paranemisel.

Kõige aktuaalsemaks saab prügi-probleemi pidada tihedalt asustatud piirkondades, eelkõige Harjumaal, järgnevad Ida-Virumaa ning Tartumaa. Paslik on lõpetada käesolev ülevaade mõtteavaldusega, mille ütles välja nüüdseks juba suletud Pääsküla prügilala külastamise järel lavastaja **Hendrik Toompere**. Jääb vaid loota, et nõnda ei tule hakata iseloomustama kogu meie armsat Eestimaad.

JÄÄTMEKÄITLUSNÕUETE RIKKUMISTE ARV MAAKONNITI 2005

JÄÄTMEKÄITLUSNÕUETE RIKKUMISTE ARV 2002-2005

“...Käisin mäel. Vägev. Meeletu kajakaparv tõusis kuskilt sügavusest nagu Draamateatri maja ja vajus mulle peale. Ei julgenud autost väljagi tulla. Mul olid muidugi limariided ka seljas. Tegin pilte. See mägi on ju nagu kõrb. Ja värv on nagu helesinine LMi suitsupakk. Need massiivid, mida ma nägin, ja need massiivid, mida traktorid olid kinni tampinud, see oli nagu ajaloo surnuaed. Kombatav ja haisev ja lendav.”

Hendrik Toompere, Sirp 11.04.2003

Aastane võitlus prügihunniku pärast

Üks omavoliline jäätmete kõrvaldamine Harjumaal Saue vallas sai alguse 2004. aasta lõpus, jäätmete likvideerimiseni tuli aga läbi käia pikk ja konarlik tee. Tiigi kaldale ladestati omavoliliselt ligi 1000 m³ jäätmeid. Veoga olid seotud maaomanik ja inimesed jäätmekäitlusfirmast, kes juhtumi ilmsiks tulemisel kas “ei teadnud asjast midagi” või olid läinud kättesaamatult puhkusele. Olukorra lahendamiseni ehk prügi likvideerimiseni jõuti alles 2005. aasta lõpus.

Jäätmekäitluse põnev ajalugu

Inimtsivilisatsiooni algusaegadel oli asi lihtne. Jäätmekäitluse üle ei murdnud keegi pead – tekkisid ju ainult tuhk ja kondid, mis kütt-korilaste edasirände puhul maha vedelema jäädes pigem soodustasid mulla viljakust kui põhjustasid probleeme. Kui küttidest ja korilastest said põlluharijad, üritati korduvkasutada kõike, mida andis. Kuna rahvast oli vähe ja nad paiknesid hajali, ei olnud ka allesjäävad jäätmed teab mis suur mure.

Jäätmekäitlust veidi organiseeritumal kujul on kirjeldatud aastast 3000 eKr Kreetas Knossose linnas, kus prügi matmiseks kaevati suured augud. 1000 aastat hiljem sorteeriti Euroopas taaskasutamise eesmärgil jäätmete hulgast välja pronksesemeid ning Hiinas komposteeriti samal ajastul teadlikult orgaanilisi jäätmeid. 500 aastat eKr rajas Ateena valitsus esimese munitsipaalprügila, andes korralduse vedada jäätmed linnavärvatest vähemalt ühe miili kaugusele.

Ka Piiblist võib leida viiteid jäätmekäitlusele. Uues Testamendis on kirjeldatud Jeruusalemmast edelas paiknevat Hinnomi orgu, kuhu Iisraeli kuningas Saalomon rajas koha jumalate Kemose ja Mooloki kummardamiseks. Koht sai aga varsti tuntuks kui üks jälestusväärsemaid, sest paljud iisraellased ohverdasid Moolokile seal oma lapsi. Hiljem tassiti sinna juba igasugust rämpsü ning koht muudeti prügimäeks, kus hoiti alalist tuld epideemiade, ennekõike katku puhangu vältimiseks. Uues Testamendis sai Hinnomi org igavese tule kohana põrgu sünonüümiks.

Viiteid lohakusest tekkinud korralagedusele ehk puudulikule jäätmekäitlusele võib leida ka Kreeka mütoloogiast. Tuntud Augeiase tallide puhastamise lugu näib mõnikord kehtivat ka Eesti kohta – roogi palju tahad, sõnnikut ei jää ikka vähemaks.

PAVEL OJAVA
 KESKKONNAINSPETSIOONI
 KESKKONNAOSAKONNA
 VANEMINSPEKTOR

Kiirgusjärelevalve vajab tõhusamat koostööd

2004. aastal jõustunud kiirgusseadus tõi endaga kaasa raske pärandi vanade kiirgustegevuslubade näol, mis pidid olema üheksa kuu jooksul välja vahetatud uute vastu. Lõppenud aasta möödus peamiselt nende probleemide tähe all ja näitas senisest suurema koostöö vajadust järelevalveasutuste vahel.

Vanad load ei sisaldanud mingeid nõudeid, seetõttu oli kontrolli teostamine praktiliselt võimatu. Uus seadus sätestas kindlad nõuded kiirgusega seotud tegevusele ning muutis kiirgusload kohustuslikuks ka paljudele seni loata tegutsenud isikutele. Viimaseid ei saanud enam karistada väärteomenetluse korras ja nii langesid paljud neist automaatselt “kurjategijate” kategooriasse. Teiste seas kuulusid sinna ka kõik need, kes jätsid loa õigeaegselt uuendamata.

ÜLEÕÕ POTENTIAALSEKS KURJATEGIJAKS

Kõik inimesed ei loe seadusi põhjalikult ega anna endale aru, mida üks või teine seadusepügal tähendab või millised on tagajärjed tegematajätmistele puhul. Keskkonnainspeksioonile tõi uus kiirgusseadus kaasa plaanivälise kontrollimist vajavate isikute arvu järsu suurenemise ja üle 200 potentsiaalse kuriteo. Suure lisatööna oleksime pidanud vormistama edasilükkamatuid toiminguid ja sillutama teed prokuratuuride poole.

Kuna inimressurssi kõige jaoks korraga ei jätku, püstitasime prioriteedid. Üheskoos Kiirguskeskusega otsustasime, et esmatähtis on vanade lubade kiire ümbervormistamine ning tõuke selleks saab anda kontrolli suurendamine. Paraku pidi inspeksioon oma valikuid kontrollitavate kohta tegema paljuski pimesi, sest kiirgustegevuslubade varasem register oli puudulik ega andnud ülevaadet lube omavatest ettevõtjatest ja nende tegevuse eripärast. Leppisime Kiirguskeskusega kokku, et kuni registri uuendamiseni varustavad nemad Keskkonnainspeksiooni täiendavat kontrollimist vajavate ettevõtjate nimekirjadega, seniks aga tegutsetakse vastavalt oma tööplaanile.

OHUTUSNÕUDED ÜLIOLULISED

Kontrolli lihtsustamiseks korraldasid Kiirguskeskus ning Keskkonna-inspektsiooni keskkonna- ja õigusosakond inspektoritele maikuus sisutihedad teabepäevad. Esimesel päeval käsitleti kiirgusohutust, kontrolli läbiviimise teoreetilist ja praktilist poolt ning harjutati dosimeetritega peidetud kiirgusallikate otsimist. Teisel päeval korraldasime väljasõidu ettevõtetesse, mille käigus tutvustati eri liiki kiirgustegevusi ja kiirgusallikaid. Erilist tähelepanu pöörati inspekteerimise turvalisuse küsimustele, kuna kiirgustegevuse ja -allikate kontroll erineb oluliselt muude valdkondade kontrollist ning võib ohutusreeglite eiramisel kaasa tuua soovimatuid tagajärgi kontrollijatele endale.

Teabepäevade kordaminekut kinnitab inspektorite julgem tegutsemine meie jaoks suhteliselt uues ja tundmatus valdkonnas. Õigeks osutus ka “uksele koputamise” ja kohustuste meeldetuletamise taktika, misjärel lubade vahetus jõudsalt aktiveeris ning karistussanktsioone tuli rakendada minimaalselt.

MÜSTILINE JA FENOMENAALNE NÄHTUS

Tõelise “maavärina” põhjustas aga Rahvusvahelise Aatomienergia Agentuuri (IAEA) audit, mis analüüsis Eestis riikliku regulatiivse kiirguskaitse infrastruktuuri. Erilise tähelepanu all oli inspekteerimiste läbiviimine, kuna juba 2001. aastal väljendas IAEA muret Kiirguskeskuselt järelevalve funktsiooni äravõtmise üle.

Raskeks osutus väliseksperptidele lahti seletada sinise järelevalve ülesehituse struktuuri – kolmnurka Keskkonnaministeeriumi, Kiirguskeskuse ja Keskkonna-inspektsiooni vahel. Veel auditi lõppraporti mustandis figureeris inspeksioon veel ministeeriumina. Alles missiooni viimasel päeval saadi aru, et paarkümmend inspektorit tegeleb Eestis lisaks kiirgusjärelevalvele ka muude valdkondadega, mille üleslugemine võtab palju aega. Ekspertide reaktsiooni infole, et Eestis teostatakse kiirguskaitsealast järelevalvet ilma ühegi erialase ettevalmistusega spetsialistita, on parem pikemalt mitte kirjeldada. “Müstiline ja fenomenaalne nähtus maailmapraktikas,” kommenteeris üks delegatsiooni liikmetest.

RÕHK ADMINISTRATIIVSETEL KÜSIMUSTEL

Pärast Kiirguskeskuse pikka selgitust sinise järelevalve mitmetasandilisuse kohta rahunes situatsioon maha, kuid mõneti skeptiline suhtumine inspektsiooni võimekusse jäi IAEA esindajatel missiooni lõpuni. Delegatsioon tunnustas Keskkonnainspektsiooni tööd kiirgustegevuslubade väljavahetamisel, märkides samas, et läbiviidud kontrollid on rohkem administratiivset laadi ning sisuline kontroll jääb puudulikuks.

Raporti kohaselt tuleb Eestis üle vaadata inspekteerimiste tööplaan ning välja arendada riskialase kontrolli põhimõtted, kvaliteedisüsteem ja juhendmaterjalid. Inspekteerimistele soovitati dosimeetrilise kontrolli läbiviimiseks kaasata Kiirguskeskuse spetsialiste, osaliselt on tarvis täiendada ka seadusi. Näiteks pöörati tähelepanu “pisdetailile”, et keskkonnajärelevalve seaduses puudub sõna “kiirgus”.

SUUREM KOOSTÖÖ KIIRGUSKESKUSEGA

Rahvusvahelise Aatomienergia Agentuuri üldine suhtumine oli sõbralik ja märkused asjalikud. Inspektsiooni muredest saadi aru ning soovitati eelkõige tihedamat koostööd Kiirguskeskusega, kelle spetsialistid on kompetentsed, erialaste teadmistega ning igakülgselt koolitatud.

DORA KUKK
 KESKKONNAINSPETSIOONI
 LÄÄNEMAA OSAKONNA
 JUHTIVINSPEKTOR

Komplekslubade taotlejad aktiviseerumas

Viimase aasta jooksul hoogustus komplekslubade väljastamine terves Eestis, selle protsessiga alustamiseks on ettevõtjatel aega 2006. aasta sügiseni.

Enamik ettevõtteid, kellelt seadus kompleksluba nõuab, on tänaseks asunud seda ka taotlema. Kahjuks peab nii mõnigi ettevõtja ebaseeldi- valt üllatuma, kui asjaajamine võtab plaanitud mõne kuu asemel aega aastajagu päevi. Keerulised taotlusvormid ja põhjalik tungimine tehnoloogilistesse protsessidesse nõuavad süvenemist ning seetõttu tuleb tõsiselt kaaluda, millist osa taotlusest ise teha ja milline osa on kindlam koostada asjatundjate abiga. Taotluse koostamisel saavad aidata nii kohaliku maakonna keskkonnateenistus kui ekspertfirmad.

LOAST SAAB PRAKTILIST ABI

Millised ettevõtted peavad keskkonnavalase kompleksloa taotlema ning kuidas seda teha, ütleb saastuse kompleksse vältimise ja kontrollimise seadus. Vastava seaduse eesmärgiks on ära hoida või vähendada inimtegevusest tulenevat kahjulikku mõju keskkonnale. Seadus piiritleb tegevused, mis kätkevad endas keskkonnaohtu ning määratleb sellest tuleneva saastuse kompleksse vältimise ja kontrollimise alused.

Kompleksloa taotlemisega tekib ettevõtjal süsteemne lähenemine tootmistevõtmisele ning selle taotlemiseks tehtavast tööst on praktilist kasu ettevõttele endale. Olukorras, kus peab põhjalikult läbi analüüsima iga tegevuse, leitakse ikka neid tööloike, mida annab senisest efektiivsemalt ja keskkonnasäästlikumalt korraldada.

Üllatusterohke külaskäik seakasvatuse

Välja antud kompleksluba määratleb täpselt nõuded, mis aitavad tagada keskkonnamelementide – vee, õhu ja pinnase kaitse. Tekkinud jäätmete käitlemine sätestatakse viisil, mis aitab ära hoida saastuse kandumise ühest keskkonnamelementidest teise.

KOHUSTUSLIK TÄHTAEG LÄHENE

Saastuse kompleksse vältimise ja kontrollimise seadus jõustus 1. mail 2002 ning muudatusi on sellesse aja jooksul tehtud vähe. Olulisim neist, aasta hiljem jõustunud muudatusseadus, sätestas Keskkonnainspeksiooni kohustuse edastada kompleksluba omava ettevõtte kontrollimise tulemused 14 päeva jooksul ka loa andjale ja omajale.

Keskkonnainspeksiooni jaoks kuuluvad kompleksload siiski uude järelevalvevaldkonda. Paljudele tootmisettevõtetele, mis tegutsesid juba enne nimetatud seaduse jõustumist, on antud seadusega piisavalt kohanemisaega. Viimane võimalus loa taotlemise algatamiseks jääb 2006. aasta sügisse. Sel põhjusel on Keskkonnainspeksiooni roll olnud siiani eelkõige suunav ja juhendav.

2005. aastal viis Keskkonnainspeksioon koolituse eesmärgil läbi põhjaliku kontrolli kompleksluba omavas seakasvatuses Läänemaal. Ettevõtte tööd oli kontrollitud varemgi, kuid mitte kunagi sedavõrd põhjalikult ning suure meeskonnaga.

Inspektorid jagasid omavahel tööülesanded ning hargnesid kahte gruppi jaotatuna ettevõttesse laiali – ühed tungisid loomapidamise ja selle jääkproduktide peenematessegi saladustes, teised vaatasid üle tehnoloogilised lahendused. Mõlemal grupil oli käes vastvalminud kompleksloa projekt, kus näpuga järke ajada.

Mida põhjalikumaks läks kontroll, seda kõhedamaks muutus olek nii inspektoritel kui ettevõtjal. Üksjagu küsimusi ja mitmetimõistmisi kerkis esile peaaegu iga tootmissektori kohta, vastakaid arvamusi tekkis alates ventilatsioonitorude vajalikest läbimõõtudest kuni lägarestide pilude suuruseni välja. Kõige rohkem erimeelsusi kutsus esile parima võimaliku tehnika mõiste – vähemalt täna ei ole “parim võimalik tehnika” Eestis sugugi mitte sama, mis näiteks Soomes või Taanis.

Lõpp hea, kõik hea – pärast põhjalikku ja väsitavat mõttevahetust jõuti lõpuks kõiki osapooli rahuldavate tulemusteni. Peab siiski nentima, et loa nõuete rakendamise kontroll nõuab pikka meelt ja kompromissivalmidust nii loa omajalt kui selle kontrollijalt.

SAIMA JÜRMANN
 KESKKONNAINSPEKTSIOONI
 VIRUMAA OSAKONNA
 JUHTIVINSPEKTOR

Kontroll kemikaalide üle eeldab koostööd

Järelevalvet kemikaalide ja ohtlike ainete üle võivad kemikaaliseaduse kohaselt teostada seitse ametkonda Eestis. Üks neist on Keskkonnainspeksioon, kelle töös on see valdkond integreeritud ettevõtete igapäevase kompleksse kontrolli hulka.

Kemikaalide ja ohtlike jäätmete järelevalve puhul on oluline eelkõige nende nõuetekohane identifitseerimine, klassifitseerimine, pakendamine ja märgistamine. Kemikaalide hoidmine ja käitlemine ei tohi põhjustada ohtu käitlejale ega teistele kaasinimestele, samuti mitte nende varale. Seetõttu tuleb pidada täpset arvestust, mis näitaks ohtlike ainete liikumist ettevõttes selle soetamise hetkest kuni töötlemise, väljastamise või kahjutuks tegemiseni.

RIKKUMISED VÄHENEVAD

2005. aastal tuvastas Keskkonnainspeksioon kemikaaliseaduse nõuete eiramisi 40 juhul, mida on mõnevõrra vähem kui aasta varem. Vähenes ka karistuseks määratud trahvide summa – 88 400 kroonilt 69 740 kroonini. Geograafiliselt tuvastati kemikaalide ja ohtlike ainete alaseid õigusrikkumisi kaheksas maakonnas, neist enim Harjumaal ja Ida-Virumaal, kuhu on koondunud oluline osa Eesti suurtööstusest.

Jätkuvalt on enimlevinud puudusteks kemikaalide märgistuse ja arvestusega seonduv ning hooletu ümberkäimine kemikaalipakenditega. Haruldased pole ka juhused, kus kemikaali ohutuskaart ei anna täpset käitumisjuhust selle kohta, kuidas konkreetse kemikaaliga ümber käia.

SIHIKS PAREM KOOSTÖÖ

Avastatud rikkumiste arvu vähenemisest ei tohi teha ennatlikke järeldusi, pigem on küsimus järelevalve prioriteetides ja võimalustes. Võrreldes varasemate aastatega ei ole kahjuks oluliselt tõhustunud koostöö teiste kemikaaliseaduse täitmist kontrollivate ametkondadega ning selles osas on kindlasti palju arenguruumi. Küll aga võib öelda, et kemikaalide käitlemise kord on paranenud eelkõige suuremates ettevõtetes, mida paratamatult kontrollitakse sagedamini.

Mitu kärbest ühe hoobiga

2005. aasta mais kontrolliti Kiviõlis A kategooria ehk kõige ohtlikumasse klassi kuuluva kemikaale tootva ettevõtte tegemisi. Selgus, et laos hoitakse mürkistamata ohtlike kemikaale. Samuti ei vastanud nõuetele valmistoodangu mürkistus ja kemikaalide hoiukohad. Justkui sellest veel ei piisaks, tuvastati veel, et tootmisprotsessis kasutatava ohtliku kemikaali epikloorhüdriini laadimise ajal autost lattu oli purunenud üks kuupmeetri-suurune plastist mahuti ja osa kemikaali voolas maha. Nimetatud ohtlikku kemikaali hoitakse maa-aluses mahutis, mis oli, nagu ka osa toodangust, nõuetekohaselt mürkistamata.

Ametijuhendi alusel oli kemikaalinõuete täitmise tagamine pandud ettevõtte tootmisdirektorile. Keskkonnainspektor karistas teda rahatrahviga, samuti tehti ettekirjutus kemikaali mürkistusnõuete vastavusseviimiseks. 15. augustiks 2005 oli nõue täidetud.

Trükifirma vajas kiirkoolitust

Jõhvis juba viiendat aastat tegutseva trükikoja kontrollimisel 2005. aasta sügisel pöörasime tähelepanu trükivärvide ja lahustite kasutamisele. Tuvastasime, et kasutatavate kemikaalide üle puudub igasugune arvestus, ka mõistest “kemikaali ohutuskaart” polnud trükikoja tegevjuht midagi kuulnud.

Kasutatavate kemikaalide hulgas oli pakendite mürkistuse alusel nelja liiki ohtlike aineid. Valdavalt puudusid pakenditel eestikeelsed etiketid ning kemikaalide, sh ohtlike kemikaalide tühjad pakendid sattusid olmejäätmete sekka. Inspektorid olid sunnitud tegema juhtkonnale kiirkursuse kemikaalide käitlemise ja kemikaali ohutuskaardi otstarbe kohta, järgnes väärteomenetlus ja ettekirjutus, mille ettevõtte tähtaegselt täitis. Nüüdsest peetakse trükikojas arvestust ohtlike kemikaalide üle ning kemikaalide pakendeid käideldakse nõuetekohaselt.

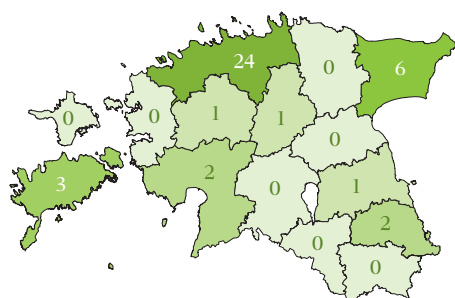
2005. aastal võeti vastu mitu olulist muudatust seadusandluses. Keskkonnajärelevalve jaoks oli üks olulisemaid keskkonnaministeriumi kehtestatud ohtlike ainete sisalduse piirnormid pinna- ja mereveele. Et antud valdkonnas need seni puudusid, oli hinnangu andmine reostuse ohtlikkusest inimese tervisele või keskkonnale varem paljuski subjektiivne.

TÄHELEPANU FENOOLIDEL

Uuema valdkonnana on inspeksioon tasapisi tegelenud probleemidega, mida käsitleb 2004. aasta aprillis vastu võetud vabariigi valitsuse protokolliline otsus “Vette suunatavate fenoolide heidete vähendamise riiklik programm aastateks 2004-2014”. Fenoolide heidetest 98% pärineb Ida-Virumaalt, kus tegutsevad põlevkivikeemia ettevõtted. Lisaks muudele meetmetele on valitsus seadnud ülesandeks järelevalve tõhustamise ja seeläbi heidete minimeerimise. Suurim koormus on selles küsimuses Keskkonnainspeksiooni Virumaa osakonna töötajatel, kes kontrollivad fenoolide heidet vee erikasutuslubade kaudu.

Lisaks fenoolidele (ühe- ja kahealuselised) on otsustatud esialgu pöörata suuremat tähelepanu veel viie raskemetalli heitele: baarium, kroom, vask, nikkel ja tsink. Nende heidete päritolu on Eestis ühtlasemalt jaotunud kui fenoolide heidet.

KEMIKAALIOHUTUSE NÕUETE RIKKUMISTE ARV
MAAKONNITI 2005

RENE RAJASALU
 KESKKONNAINSPETSIOONI
 KESKKONNAOSAKONNA
 JUHTIVINSPEKTOR

Välisõhu kaitse liigub euroopalike normide suunas

Tänaseks on Eestis jõustunud 2004. aasta septembrist kehtiva välisõhu kaitse seaduse alusel kehtestatud määrused ning sätestatud Euroopa Liidu direktiivides määratud piirnormide saavutamise tähtsajad. Selle tulemusel liigub sinne välisõhu kaitse märgatava kiirusega euroopalike normide suunas.

2005. aastal puutus Keskkonnainspeksioon kokku peamiselt kaheksa välisõhu kaitsega seotud valdkonnaga. Inspeksiooni põhifookuses püüsid jätkuvalt välisõhu saastelubadega seonduv ning osoonikihi kaitse.

VÄIKETÖÖSTUSED VAJAVAD SAASTELUBA

Saasteluba kujutab endast dokumenti, mis annab saasteallika valdajale õiguse viia välisõhku saasteaineid. 2005. aastal moodustas üle poole välisõhu valdkonna rikkumistest just saasteloaga seotud juhtumid. Enim eksiti nõude suhtes, mille kohaselt on välisõhu saasteluba kohustuslik, kui füüsiline või juriidiline isik kasutab põletusseadet võimsusega 300 kW või enam.

Levinumad välisõhu saasteloata paiksed saasteallikad olid lisaks katlamajadele puidutööstused, mis paiskasid välisõhku rohkem kui ühe tonni tahkeid osakesi. Probleeme põhjustasid ka tanklad, kus kütuse laadimisel eraldus lenduvaid orgaanilisi ühendeid rohkem kui 0,1 tonni aastas.

Saastelubade väljastamise kõrval on sama oluline lubades sätestatud nõuete ja tingimuste järgimise kontroll. Kõige sagedamini tuleb ette välisõhuga seotud aastaaruannete esitamata jätmist nõutud tähtsajaks, seirekohustuse täitmata jätmist ja lubatud heitkoguste ületamist.

UUED NORMID TULEKUSTUTUSSEADMETES

Suurt tähelepanu pöördi 2005. aastal osoonikihti kahandavate ainete kasutamisele. Eesti ühinemisel Euroopa Liiduga rakendus määrus, millega seati sisse keelud ja piirangud osoonikihile kahjulike ainete kasutamise ja turustamise osas. Näiteks pidid meil olema Euroopa Liiduga ühinemise ajaks kõrvaldatud kõik osoonikihti kahandavaid aineid sisaldavad tulekustutussüsteemid. Seega loetakse vanaaegsete tulekustutusseadmete kasutamist alates 1. maist 2004 seadusevastaseks.

Lisaks tulekustutusseadmetes olevatele ainetele kontrollis Keskkonnainspeksioon kliimaseadmeid, sealhulgas külmutus- ja konditsioneerimiseadmeid. Olukorraga tutvuti kokku 11 kohas: nii suuremates ettevõtetes (nt Edelaraudtee, Saaremaa Laevakompanii, Tallinna Teletorn jt) kui väiksemate firmade juures (nt maapoed). Kui seadmed sisaldasid keelatud aineid, koostati ettekirjutused, mis kohustasid vahetama seadmetes oleva aine määratud tähtjaks keskkonnasäästlikuma vastu.

KAUPELEMISÜSTEEM SÜSIHAPPEGAASILE

Lisaks saastelubadele ning osoonikihi kaitse teemaikale tegelesid keskkonnainspektorid mullu kaütuse kvaliteedi ja kasvuhoonegaaside kauplemise kontrolliga, samuti ebaseadmisega seotud kaebuste, lahustite kasutamise järelevalve ning saastetasude küsimusega.

2005. aastal sätestati vedelkütuste keskkonnoahtlike ainete sisalduse piirnormid ja Keskkonnainspeksiooni kohuseks sai kontrollida tanklates müüdava vedelkütuse vastavust keskkonnoahtetele.

Kasvuhoonegaaside kauplemise alal on Keskkonnainspeksiooni kohustuseks kontrollida, kas ettevõtte arvutab müüdava CO₂ koguseid õigesti ning esitab loa väljaandjale arvutuste aruande tähtaegselt.

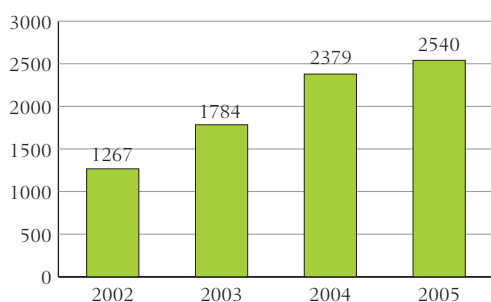
Nimelt kohustuvad CO₂ kauplemisüsteemis osalema kõik energeetikaga seotud tootmisüksused, millel on üle 20 MW nimisoojusvõimsusega põletusseadmed, mustmetallide tootmisega ja töötlemisega tegelevad ettevõtted ning mineraalsete materjalide töötledjad. Saasteallika valdaja võib müüa talle eraldatud heitkogustest üle jäänud CO₂ kogused. Suurem müük ja sellega seotud kontroll ootab ees lähiaastail.

EBAMEELDIVAT LÕHNA EI PEA TALUMA

Ebaseadmisega või ärritava lõhna ilmnemisel välisõhus teatavad kodanikud sellest üldjuhul esmalt Keskkonnainspeksioonile. See omakorda edastab info keskkonnateenistuse juurde moodustatud lõhnaaine esinemise ekspertrühmale, kes nõuab saasteallika valdajalt lõhna vähendamise tegevuskava. Keskkonnainspeksioon peab omakorda kontrollima nende tegevuskavade täitmist ning ebaseadmisega või ärritava lõhna vähendamist.

Lahustite kasutamise järelevalvet teostab Keskkonnainspeksioon ettevõtete seas, mis tegelevad sõidukite värvimisega, trükkimisega, jalaõude ja farmaatsiakaupade tootmisega jms. Nimetatud ettevõtted on kohustatud järgima piirväärtuste tagamist väljuvates gaasides või koostama lenduvate orgaaniliste ühendite vähendamise tegevuskava.

**VÄLISÕHU KAITSE ALASTE RIKKUMISTE
KESKMINE TRAHVISUMMA KROONIDES
2002-2005**

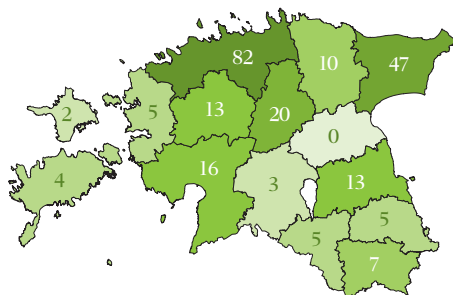

Saastetasude – alates 2006. aastast keskkonnatasude – osas kuulub Keskkonnainspeksiooni ülesannete hulka nende õiglane väljaarvutamine. Juhul, kui saasteained on merevette viidud ujuvvahendilt või naftaterminalist, kannab Keskkonnainspeksioon hoolt ka saastetasude sissenõudmise eest.

PROBLEEME ROHKEM TÖÖSTUSPIIRKONDADES

Keskkonnainspeksioon teostas 2005. aastal ligi 700 välisõhuga seotud kontrollkäiku, millest 211 juhul oli tegemist õigusrikkumise avastamise ja menetlemisega. Kui lisada juurde teiste keskkonnajärelevalve asutuste kontrollkäigud, avastati eelmisel aastal Eestis kokku 232 välisõhu kaitse alast õigusrikkumist, mis jääb veidi alla

VÄLISÕHU KAITSE ALASTE RIKKUMISTE
ARV MAAKONNITI 2005

2004. aasta rikkumiste arvule. Kokku trahviti mullu 196 isikut, rahatrahve määrati 448 000 krooni väärtuses. 2004. aastal olid vastavad numbrid 163 isikut ning 299 000 krooni, mis tähendab trahvisummade suurenemist.

Enim objekte, ligi 200, kontrollis Harjumaa osakond, neist tuvastati rikkumine 82 juhul. Võrreldes 2004. aasta 43 rikkumisega on kasv kahekordne. Teisteks probleemsemateks piirkondadeks võib välisõhu rikkumiste seisukohast nimetada Virumaad ja Tartut, kus tegutseb rohkem tööstusettevõtteid ning on tihedam asustus ja transport.

Väikseima rikkumiste arvu poolest paistab silma Jõgevamaa, kus ei avastatud 2005. aasta 34 kontrollkäigu jooksul ühtegi rikkumist. Kõige suurem positiivne muutus toimus aga Võrumaal, kus avastatud rikkumiste arv vähenes aastaga ligi kümnekordselt.

Saasteloast üksi ei piisa

2005. aasta kevadel kaebasid Rae valla Väo tee elanikud Keskkonnainspeksioonile, et asfalditehas paiskab välisõhku liigselt tolmu. Lõunakaarte tuulte korral sadestub see paksu kihina elamutevahelisele maa-alale ning häirib inimeste igapäevast elu.

Keskkonnainspeksioon tegi kindlaks, et saasteallika valdajal on välisõhu saasteluba 2009. aasta lõpuni. Luba oli antud tootmisliinile, mis asus karjääri keskel ja vastas igati keskkonnanõuetele. Kontroll tuvastas aga, et Väo karjääri oli paigaldatud teinegi tootmisliin, mis töötas saasteloata ja oli halvas tehnilises seisus. Ettevõtet trahviti 6000 krooniga, ettevõtte juhti 3000 krooniga.

Isegi kui teisel liinil oleks olnud saasteluba, poleks sellest piisanud. Loast üksi jääb väheks, sinna kirja pandud tingimusi tuleb ka hoolikalt lugeda ja järgida. Välisõhu saasteloa puhul peab ebasoodsate ilmastikutingimuste korral tõhustama kontrolli seadmete töö üle ja rakendama koheselt meetmeid välisõhku eralduvate saasteainete heitkoguste täiendavaks piiramiseks. Antud juhul seda ei tehtud.

Hiigelsumma haisu eest

Paldiski linna elanikud kurtsid 2005. aasta suvel Keskkonnainspeksioonile tugeva gaasi- ja kütusehaisu üle. Piirkonnas tegutses vaid üks potentsiaalne saasteallikas – sadam, kuhu sildus neil päevil tanker Muuga sadamast. Menetlus selgitas, et 47 tunni jooksul laaditi tankerile 30 134 tonni bensiini ning selle käigus ületas õhku eraldunud lenduvate orgaaniliste ühendite hetkeline heitkogus lubatud norme ligi 16 korda. Sellega oli ettevõtte rikkunud välisõhu kaitse seadust.

Samal ajal viis Keskkonnauuringute Keskus Paldiskis läbi mõõtmised sadamast eralduvate ainete saastatuse taseme määramiseks. Mõõtmised näitasid, et alifaatsete süsivesinike osas jäi näitaja normi piiresse, aromaatsete süsivesinike osas ületas ette nähtud piiri aga ligi kolm korda. Keskkonnainspeksioon karistas ettevõtet 25 000 krooni suuruse rahatrahviga.

Sellega asi veel ei lõppenud. Vastavalt välja antud välisõhu saasteloale tohtis ettevõtte välisõhku paisata bensiini ja teisi alifaatseid süsivesinikke 107 tonni aastas ning ksüleeni ja teisi aromaatseseid süsivesinikke kolm tonni aastas. Harjumaa keskkonnateenistusele esitatud aruande järgi paiskas ettevõtte 2004. aastal välisõhku bensiini ja teisi alifaatseid süsivesinikke aga 334 tonni ning ksüleeni ja teisi aromaatseseid süsivesinikke 10 tonni. Kokku seega kolm korda lubatust enam.

Saastetasu seaduse kohaselt arvutatakse sellisel juhul tasu kõrgendatud määra järgi, mis on lenduvate orgaaniliste ühendite puhul kümnekordne. Nii oleks ettevõtte pidanud 2004. aasta eest maksma saastetasu 642 010 krooni. Kuna 2004. aastal oli juba makstud 90 116 krooni, tuli täiendavalt tasuda veel 551 895 krooni. Tänapäevaks on ettevõtte investeerinud keskkonnalasessse tegevusse miljoneid kroone ning võib loota, et sarnased probleemid enam ei kordu.

ENN KEEMAN
KESKKONNAINSPEKTSIOONI
PÄRNUMAA OSAKONNA
JUHTIVINSPEKTOR

Pakendite taaskasutuskohustus nõuab harjumist

Keskkonnainspeksioon tegeleb tõsiselt pakendiseadusest tulenevate nõuete järelvalvega alates möödunud suvest. Pakendiseadus jõustus 2004. aasta suvel, kuid vajas nii tavakodanike kui ettevõtjate poolt harjumist ja sissetöötamist. Seadus tõi endaga kaasa mitmeid põhimõttelisi muudatusi, neist olulisim on kindlasti pakendite taaskasutuskohustus.

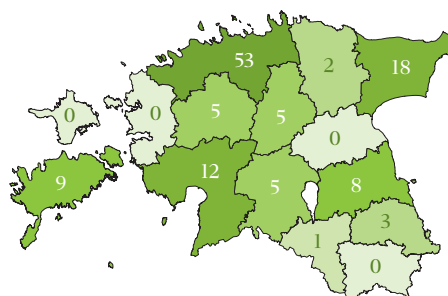
Pakendiseadusega pandi Eestis alus uuele jäätmete taaskasutamise süsteemile, mis puudutas peaaegu igat kodanikku ja kaubandusettevõtet. Sellega seoses tekkisid mõisted nagu pakendi-ettevõtja, akrediteeritud taaskasutusorganisatsioon jne. Pakendiettevõtja pidi enda poolt pakendatud või sisse veetud kauba pakendid ja sellest tekkinud jäätmed kokku koguma ja taaskasutama nii, et täidetud oleksid seadusega määratud sihtarvud. Tavakodanikule pandi kohustus maksta kauba ostmisel tagatisraha, mille sai tagasi pakendi tagastamisel.

Süsteemi tööle hakkamise kontrollimisel seati prioriteetseks pakendimärgistusega tähistatud pakendi tagasisivõtmiskohustuse täitmine ja seetõttu kontrollis Keskkonnainspeksioon esmalt aktiivselt just seda. Päris alguses leidis väga vähe kauplusi, mis võtsid pakendit vastu nii nagu seadus ette nägi. Paljudel olid loomata ka lepingulised suhted taaskasutusorganisatsioonidega, mis tähendas, et plast- ja metallpakendi tagasisivõtmise kohustust lihtsalt ei täidetud.

KÕIKE EI SAA DELEGEERIDA

Klaastaraga tekkis vähem probleeme, kuna kauplused võtsid taarat teatud koguses vastu ka enne uue seaduse jõustumist, seda eriti maa-kohtades. Suuremates asulates ja linnades, kus tegutsesid nn taarapunktid, ei võtnud kauplused küll ise taarat vastu, aga tavaliselt oli kauplustes olemas info lähedal asuvate taarapunktide kohta. Küsimusi tekitas siiski see, et taarapunktid olid tavaliselt avatud lühemat aega kui kauplused ja sageli asusid need ka kauplustest liiga kaugel.

PAKENDISEADUSE NÕUETE RIKKUMISTE
ARV MAAKONNITI 2005

Pool aastat pärast pakendiseaduse jõustumist ehk 2005. aasta alguseks oli enamikul ettevõtetel lepingud taaskasutusorganisatsioonidega sõlmitud ja süsteem tervikuna käivitatud. Küll aga keeldusid kauplused asulates ja linnades, kus eksisteerisid taarapunktid, ise pakendimärgistusega pakendit tagasi võtmast. Paljudel juhtudel ei olnud nad isegi teadlikud sellest, et vastavalt seadusele ei saa nad antud kohustust taaskasutusorganisatsioonidele delegeerida. Pakendiseaduse muudatus toob selles küsimuses mõningat selgust ja kergendust.

TAGATISRAHA MÄRGISTUS KOHUSTUSLIK

Uutes seadustes esineb ikka kohti, mis vajavad hilisemat täpsustamist. Nii täiendati pakendiseadust 2005. aasta juunis sättega, mille kohaselt ei pea alla 20 m² suurune tiheasustusosal tegutsev müügi-koht enam ise tagatisrahaga pakendit vastu võtma. See oli suureks kergenduseks näiteks ajalehekioskitele. Samuti viidi seadusse sisse mõistliku koguse printsiip, mis vabastas müügikohad taarapunkti rollist ja lubas keelduda ülemäära suure koguse taara vastuvõtmisest. Samuti keelati alates 1. oktoobrist 2005 kauba müük pakendis, millel puudub ettenähtud tagatisraha märgistus.

Pakendiseaduse kontrolli teostab Keskkonnainspeksioon reeglina koos teiste keskkonnanõuete kontrolliga. Juhul, kui ettevõtte ei ole sõlmitud lepinguid taaskasutusorganisatsioonidega, vaadeldakse põhjalikumalt pakendi ja pakendijäätmete arvestust, andmete esitamist pakendiregistrile ja pakendijäätmete taaskasutamist seaduses antud sihtarvude ulatuses. Teoreetiliselt on seadusandja võimaldanud pakendijäätmete taaskasutamisega tegeleda ka pakendiettevõtjal endal, praktikas kujuneb see aga ebarentaabliks ja sageli teostamatuks.

RÕHK EELKÕIGE NÕUSTAMISEL

2005. aastal võttis Keskkonnainspeksioon ette ligi 850 pakendialast kontrollkäiku, mille käigus tuvastasime 121 rikkumist. Enamiku puhul anti esmalt aega puuduste kõrvaldamiseks ning tavaliselt seda ka tehti seatud tähtjaks. Raskemate rikkumiste puhul rakendati 67 korral väärteomenetlust, mis tõi riigikassasse 108 400 krooni.

Suurem osa mulluseid karistusi puudutas pandimärgistusega pakendis oleva kauba müügiga tegelevaid ettevõtteid, kes ei võtnud pakendit tagasi. Avastatud puuduste kõrvaldamiseks tehti kokku 16 ettekirjutust. Kõige enam probleeme ilmnis Harjumaal, järgnesid Ida-Virumaa ja Pärnumaa.

PHOT: SIMONVEESTI PÄVALEHT

Pakendiregister ootab andmeid

Eestis leidub tänaseni ettevõtjaid, kes ise toodavad ja pakendavad kaupa, aga ei ole midagi kuulnud kohustusest esitada pakendiregistrile pakendi taaskasutamisega seotud andmeid. Sel põhjusel karistasime eelmisel aastal näiteks osatühikut, kes toodab elektroonikadetaile.

Ettevõtte tõi sisse pakendatud kaupa, pakendas oma toodangut, osaliselt ka vedas sisse ja korduvkasutas pakendit. Kõige selle juures puudus aga arvestus nii pakendatud kauba pakendi, sisseveetud tühja pakendi, kui korduvkasutuses oleva pakendi massi kohta. Vastav info jäeti pakendiregistrisse esitamata, puudusid ka lepingud taaskasutusorganisatsioonidega. Karistuseks määras Keskkonnainspeksioon 5000 krooni trahvi.

LIINA PERMÄNN
 KESKKONNAINSPEKTSIOONI
 JÄRVAMAAL OSAKONNA
 INSPEKTOR

Veekaitse norme rikuvad tööstus ja põllumajandus

Kui varasematel aastatel püsis ettevõtjate fookuses vee erikasutuslubade taotlemine, siis nüüd on euroabi toel hoogustunud kogu vesikonda hõlmavad veekaitse projektid. Vastavalt sellele jaguneb järelevalve tähelepanu üha erinevamatele veealastele rikkumistele.

Meie emakese Maa veevarud on küll ammendamatud, kuid kasutuskõlblikku magedat vett on kogu veevarudest siiski kõigest 2,5%. Sellestki asub enamuse jääna pooluste piirkonnas ja kõrgmägedes. Seega on realselt kättesaadavat magedat vett kõigest 0,8% maa varudest ning tihti asustatud piirkondades napib tarbimiskõlblikku vett juba praegu. Enamasti põhjustab vee kvaliteedi märgatava halvenemise just inimene oma tegevusega.

Eesti territoorium on küll väike, kuid veealased rikkumised erinevad maakonniti päris tublisti. Kui Harjumaal ja Ida-Virumaal esineb rohkem probleeme tööstusettevõtetega, siis Lääne-Virumaal, Järvamaal ja Jõgevamaal seisavad suuremate saastajate seas põllumajandusettevõtted.

TÖÖPÕLD LAI JA VESINE

Veekaitse jaguneb kontrolli seisukohalt mitmeks alamvaldkonnaks. Inspektoreid võib kohata veevõrkude kallastel ragistamas võpsikus, jälgimas üleujutusi või veekogu tõkestamisi. Samuti ei jää inspektorite valvsa silma eest varju lubamatu vee kasutamine ning heitvee juhtimine veekogusse või pinnasesse ilma vee erikasutusloata.

Erilise valvusega hoiab Keskkonnainspeksioon silma peal valgalade kaitsel ohtlike ainete ja põllumajandusest pärineva reostuse eest, samuti naftasaaduste hoiustamisel. Mereäärsete piirkondade inspektorite tööpõld on veelgi laiem – selgitamist vajavad ka laevade tekitatud merereostused.

RIKKUMISI ENDISELT PALJU

Keskkonnainspeksioon avastas 2005. aastal kokku 354 veekaitsealast rikkumist, eelneval aastal küündis see näitaja 557 rikkumiseni. Tänavu piirduti 38 juhul hoiatustrahviga, kokku summas 10 200 krooni (keskmine hoiatustrahv 268 krooni). Veekaitsealaste rikkumiste eest trahviti väärteo korras 248 isikut kogusummas 627 400 krooni. Füüsiliste isikute puhul ulatus keskmine trahvisumma 1265 kroonini, juriidiliste puhul 4169 kroonini.

Veekaitsealaseid ettekirjutusi koostati 2005. aastal 40, suur osa neist oli suunatud vee kaitse tagamisele tööstusest ja põllumajandusest pärineva reostuse eest.

Kõige rohkem registreeriti vee erikasutusloa nõuete rikkumisi, teisele kohale paigutus heitvee juhtimine veekogusse või pinnasesse ilma vee erikasutusloata ning kolmandaks valgala kaitse põllumajandusest pärineva reostuse eest.

LUBA RÄNDAB KAUSTA

Varasematel aastatel kuulus sagedasemate veekaitsealaste rikkumiste hulka vee kasutamine ilma nõutava vee erikasutusloata. 2005. aastal olid enamikul suurematest veekasutajatest vee erikasutusload küll olemas, kuid vähe pööratakse tähelepanu erikasutusloa nõuete täitmisele. Suure vaevaga saadud luba rändab kausta ja sageli sinna ununebki. Veekasutuse aruanded koostatakse põhjusel, et keskkonnateenistus nõuab veekasutuse ja saastamise eest tasu ning tüütud keskkonnakaitseinspektorid kontrollivad.

Erinevate vee erikasutuslubade kontrolli käigus on ilmnunud, et aastaid tagasi väljastatud esimesed load kipuvad olema kehvapoolded ning puuduvad nõuded, mis vastaksid praegustele vajadustele.

NAFTASAADUSED OHUKS PÕHJAVEELE

Tööstusettevõtete suurimaks rikkumiseks on reovete ebaõige käitlemine. Tihtilugu ei juhita reovett üldse puhastusseadmesse, vanad kanalisatsioonisüsteemid on sageli amortiseerunud ja lekivad. Ette tuleb olukordi, kus tööstusest pärinevad reoveed juhatakse otse loodusesse ilma neid eelnevalt puhastamata, tekitades kahju ennekõike vee-elustikule.

Teise olulise rikkumisena juhatakse tööstusest pärinevad ohtlikke kemikaale sisaldavad reoveed otse kanalisatsioonisüsteemi ning selle kaudu puhastisse, mis võib oluliselt kahjustada puhastusseadmete tööd. Samuti on tööstusettevõtted suhteliselt hoolimatud naftasaaduste hoidmise ja käitlemise nõuete järgimisel ning naftasaaduste sattumise oht pinnasesse ja sealt põhjavette seetõttu väga suur.

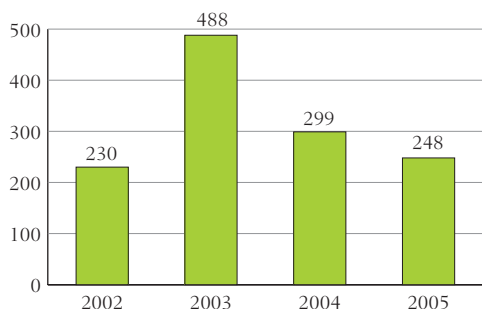
SILOHOIDLAD TÄHELEPANUTA

Kommunaalteenuseid pakkuvate ettevõtete suuremad probleemid seisnevad selles, et piisavalt ei pöörata tähelepanu veehaarde sanitaartsoonidele ja reoveepuhastite esmasele hooldusele. Vanad reoveepuhastid amortiseeruvad ja reoveepuhastist loodusesse juhitud vesi on kõike muud kui puhas. Saastuse tekke põhjuseks võib pidada rahaliste vahendite nappust ja puhasti hooldajate oskamatust tagada vanade puhastite tööd.

Põllumajandusettevõtete puhul on suureks murelapseks vanad amortiseerunud silohoidlad, millel puuduvad silomahlade kogumiskaevud. Kui sõnnikuhooldlate ehitusele pööratakse tänu toetuste saamisele järjest suuremat tähelepanu, siis vanad silohoidlad jäävad üha rohkem unarusse.

Rõõmu teeb siiski see, et suureneb tavakodanike teadlikkus lumele ja külmunud maale laotatud sõnniku, eriti vedelsõnniku ohtlikkusest veekeskkonnale. Inimesed on julgemad ja tänu kiiretele telefonikõnedele numbrile 1313 oleme mõnegi rikkumise kiirelt avastanud.

VEEKAITSENÕUETE RIKKUMISE EEST TRAHVITUD ISIKUTE ARV 2002-2005

VÄETADA VÕIB KAUEM

Veekaitsealaste rikkumised põllumajanduses erinevad aastaegade lõikes. Talvel tekitab peavalu sõnniku laotamine lumele, kevaditi aga reostuse kandumine koos sulavetega kaevudesse. Suve lõpul ja sügisel nõrguvad silomahlad hooldlaste pinnasesse ning sealt põhjavette ja veekogudesse. Järvamaa, Lääne-Virumaa ning Jõgevamaa asuvad nitraaditundlikul alal, seetõttu peab seal pöörama erilist tähelepanu põllumajandusest pärinevale reostusele.

Veeseadus vajab muudatusi ja üht-teist on selles osas juba tehtud. 2005. aastal muudeti tasumäärasid veevõtu eest põhjaveekihist ja pinnaveest, keskkonnatasude arvutuse vorme ning ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniseaduse sätteid. Põllumehe rõõmuks pikendati aga väetamisega hilissügisel lausa ühe kuu võrra.

Liimivesi kahjustab kanalisatsiooni

Vallale kommunaalteenuseid pakkuva ettevõtte kontrollimisel selgus, et alevi biopuhasti ei ole juba pikka aega korralikult funktsioneerinud. Reostusnäitajad on tugevalt üle normide ja saastetasu summad liigagi suured. Inspektorite küsimuse peale "Miks nii?" vastas ettevõtte juhataja, et teate ju küll, suured tööstusettevõtted...

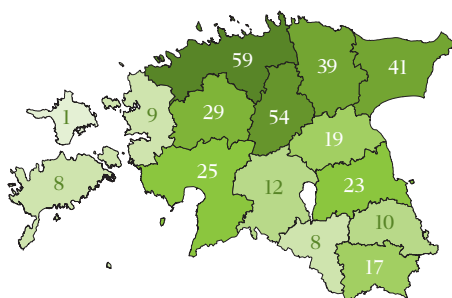
Juba aastaid tegutseb alevis tööstusettevõtte, kus viimase pooleteise aasta jooksul tegeletakse ka ohtlike kemikaalide käitlemisega. Tehasest peaks suubuma biopuhastisse vaid olmevesi, kuid kommunaalteenuseid pakkuva firma juht kahtlustas, et sinna juhitakse ka reostunud sademeveed ja tootmisprotsessi käigus tekkinud veed.

Kontrolli käigus avastasimegi, et liimiste töövahendite pesul tekkiv veekeskkonnale ohtlikke aineid sisaldav reovesi voolas otse kanalisatsiooni. Võetud kontrollproov näitas, et reovesi oli fenoolide sisaldus ~900 mg/l. Reovesi oli nii kange kontsentratsiooniga, et seda testides said kahjustada isegi laboriseadmed. Tööstusettevõtte arvates probleemi aga ei eksisteeri, sest nende sõnul juhitakse ka mujal maailmas ohtlikke kemikaale sisaldavad liimiveed kanalisatsiooni või põletatakse koos saepuruga. Antud juhul oli tegemist puhastusseadmega, mis rajati arvestades alevist tulevat reostuskoormust ning biopuhasti ei olnud suuteline vastu võtma ja puhastama tööstusest pärinevat reovett.

Biopuhasti valdaja jaoks lahenes probleem sellega, et ohtlikke aineid sisaldavat reovett ei juhita enam kanalisatsiooni, küll aga tuleb tal biopuhasti taas töökorda seada. Tööstusettevõtte korraldab nüüdsest reovete ning liimisette kogumist, nurisedes siiski selle üle, et liimijätmete ja reovee üleandmine jäätmekäitlejale on kallivõitu.

Kas probleem keskkonna seisukohalt lahenes? Jõgi, kuhu reoveepuhasti heitveed suubuvad, on rikas kalavarude poolest, seal asuvad ka jõeforelli kudemispaigad. Kui palju kahjustasid saasteained vee-elustikku ning millal ja mis moel see ilmneb, ei ole täna veel teada.

VEEKAITSENÕUETE RIKKUMISTE ARV
MAAKONNITI 2005

Heausksete ostjate sekeldused virtsaga

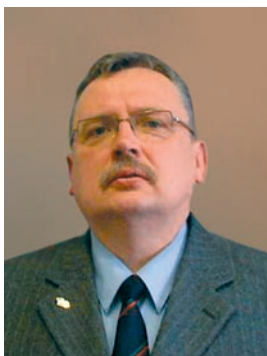
Päikselisel kevadpäeval sai keskkonnanõueteinspektor kaebuse suurfarmi ümbruses oleva virtsauputuse kohta. Kohapeal selgus, et farmi sõnnikuhooldla oli pilgeni sõnnikut täis, sademe- ja sõnnikusegused veed valgunud sõnnikuhooldla ümbrusesse ja kõrvalasuvatele kinnistutele.

Inspektor hakkas asja uurima ja selgus, et mees, kes selles farmis varem loomapidamisega tegeles, jättis mingil põhjusel loomapidamise pooleli ja müüs lehmad laudast teisele mehele. Uus loomapidaja, rahul soodsa ostuga, vajas veidi aega, et korraldada loomade vedu oma farmi. Hea inimesena lubas farmiomanik teatud aja lehma oma farmis edasi hoida, samas andis uuele loomapidajale ka suusõnalise lubaduse korraldada tekkiva sõnniku "ära paigutamine". Loomapidaja ei osanud sel hetkel arvatagi, mis teda ees ootab.

Samal ajal müüs kaval mees ka kinnistu koos farmihoonega kolmandale mehele. Loomapidajale oli suur üllatus, kui selgus, et farmil on uus omanik, kellel ei ole mingit huvi ega ka kohustust tema loomade sõnnikut kusagile "ära paigutada". Sealt need probleemid algasidki. Pisike sõnnikuhooldla täitus kiiresti ja sõnnikut tekkis iga päevaga aina juurde. Farmi ümbrus uputas sõnnikust ning virtsaveest. Loomi veel ära viia ei saanud ning maid, kuhu sõnnik auna vedada, looma- ega farmiomanikul läheduses ei olnud.

Kuigi tegu oli ühe mehe kavalusega ning teiste ettevaatamatuse ja rumalusega, ei jäänud inspektoril üle muud kui rakendada sundi loomapidaja ja uue farmiomaniku suhtes. Lisaks soodsale ostule sai kumbki "boonusena" kaasa rahatravi. Ettekirjutuse tulemusel kasutati sõnnikut väetisena ümberkaudsete talupidajate maal, loomad rändasid uude koju ja "kaval" mees pääses seekord puhta nahaga.

REIN HAAK

TARTU LINNAVALITSUSE
LINNAMAJANDUSE OSAKONNA
JUHATAJA

Korras linn nõuab hoolivaid inimesi

Selle eest, et katuseräästast rippuv jääpurikas juhuslikule jalutajale liiga ei teeks ning koera- ja kassiomanikud oma lemmiku järelt euroopalikul moel koristaksid, kannab hoolt kohalik omavalitsus.

Iga omavalitsus tahab hoida linna ilusa ja puhtana. Kaasa saavad sellele aidata kõik linnakodanikud, eriti aga hoonete ja kruntide omanikud. Nende nõustamise ja järelevalvega tegelevad Tartus linnamajanduse osakonna linnapuhastusteenistus ning haljastusteenistus.

LINN LOODAB OMANIKULE

Tartu linnavalitsus ei saa ega tahagi seada iga krundiomaniku selja taha valvama järelevalveametnikku. Nende põhitähelepanu on talvekuudel suunatud lume, jää ja jääpurikate koristamise ning libedustõrje kontrollile. Kevadel tuleb hoolitseda talvel tänavatele puistatud liiva ja peenkillustiku kõrvaldamise eest ning organiseerida heakorrakampaaniat. Sel ajal pööratakse tähelepanu rohkem linnakodanike harimisele kui karistamisele.

Suvekuudel kontrollivad linnavalitsuse heakorratöötajad heina ja muru niitmist ning sügiskuudel mahalangenud lehtede koristust. Loomulikult on aastaringselt aktuaalsed elanikkonna jäätmekäitluse alased küsimused ning koerte ja kasside pidamise eeskirja täitmise järgimine.

PROBLEEMIKS PURIKAD JA HEIN

Seoses heakorraeeskirjade rikkumistega tehti Tartus 2005. aastal kirjalikult või suuliselt 5352 hoiatust. Trahvisanksioone rakendati 112 juhul kogusummas 67 185 krooni. 2005. ja varasemate aastate võrdlus näitab, et heakorraalaste rikkumiste ja karistatud isikute üldarv on mõnevõrra vähenenud. Selles on oma osa nii krundiomanike teadlikkuse kasvul kui ka heakorraspetsialistide tõhusamal tegevusel.

Tüüpilisemateks ja enamlevinud rikkumisteks on talvel kõnnitee lumest puhastamata jätmine ja puudulik libedustõrje, suvel niitmata hein ning sügisel hooletus langenud lehtede koristamisel. Ohtlikumaks rikkumiseks on katuseräästast rippuvad suured jääpurikad, mis võivad iga hetk alla kukkuda ja vigastada nii autosid kui inimesi.

KAEVELOAD UNUSTATAKSE LÕPETADA

Üldistele heakorratööde kõrval tegelevad kohalikud omavalitsused ka järelvalvega kaevetööde üle. Tartus lasuvad need ülesanded linnamajanduse ning arhitektuuri ja ehituse osakonnal.

Kaevetööde alustamiseks on vaja kaeveluba. Kui aga luba kaevetöödeks ja/või liikluse sulgemiseks käes, unustatakse sageli see tahtlikult või kogemata tähtaegselt lõpetada. Sageli jäetakse täitmata ka linnamajanduse osakonna ettekirjutused ning teekatte taastamisel ei peeta kinni tee ehitamise normidest ja nõuetest.

EKSIMUSI JÄÄB VÄHEMAKS

Omalt poolt saab linn talle kuuluva tee või teekaitsevööndi kahjustamise eest rikkujale määrata teehoiukulude hüvitist. Asi, mille osas linn jõust üksi väheseks jääb, on aga asfalteerimistöde tegijate nappus. Just sel põhjusel venivad kaevetööd sageli plaanitust pikemaks.

Kaevetööde puhul teeb muret veel seegi, kui kaevekohti ei tähistata ajutiste liikluskorralduslike märkidega ning objektile puudub infotahvel tööde teostaja kohta. Lisaks tasub kaevetööde teostajatel meeles pidada, et ajutine liikluskorraldus peab toimima kuni ehitatava objekti lõpliku valmimiseni ning kaevikute täitmise ja tihendamise nõudeid tuleb jälgida väga rangelt. Võrreldes varasemate aastatega on eksimuste arv kaevetöödel siiski vähemaks jäänud, mida näitab ka trahvimisvajaduse vähenemine.

TRAHVISUMMAD SUURENEVAD

Üle Eesti registreeriti 2005. aastal heakorra ja kaevetööde osas 4085 õigusrikkumist. Kui rikkumiste arvu osas on näha mõningast vähenemist, siis rikkumiste eest määratud trahvisummad aina suurenevad. 2005. aastal määrati üle Eesti trahvideks 1,6 miljonit krooni, aasta varem oli trahvisumma 1,2 miljonit krooni.

Prügi riivab silma

Kõige enam häirivad linlaste silma üle ääre ajavad prügikonteinerid. Tihtilugu tegutseb ühel aadressil mitu ettevõtet ning prügi äravedu on jäänud majaomaniku ülesandeks. Kui omanik sellega toime ei tule, on see häbiks kõigile rentnikele.

Purikad ohustavad jalakäijaid

Talvel majade räस्ताäärtesse tekkivad jääpurikad ohustavad tänaval liikujate elu ja vara, nende lõhkumine on majaomaniku kohustus.

Kuidas edasi, keskkonnajärelevalve?

Keskkonnajärelevalve olulisematest sihtidest lähiaastail annab ülevaate Keskkonnainspeksiooni arendusosakonna juhataja **Himot Maran**.

Keskkonna seisund on Eestis nii mõneski valdkonnas tervikuna paranenud. Siseveekogud saavad puhtamaks, ebaseaduslik metsaraie väheneb, jahinduses ja kalanduses ilmnevad selged märgid hoolivamast suhtumisest saakloomadesse. Ühiskonnas juurdub aasta-aastalt enam arusaam keskkonnakaitse tähtsusest. Eesrindlik ettevõtja investeerib varakult keskkonnakaitse, muretseb vajalikud load ja hoolitseb oma maine pärast ka keskkonnakaitse põhimõtetest lähtuvalt.

EESMÄRK TEADLIKKUSE SUURENDAMINE

Oleme siiski kaugel sellest, et tunda rahulolu valitseva keskkonnaseisundi ja inimeste keskkonnateadlikkuse üle. Põhjuseid muretsemiseks annavad jäätmeäitlus, õhupuhtus, merekeskkonna seisund, raielankide metsastamine, samuti kliimamuutused. Jätakuvalt tekitab probleeme ka maaomanike ja tavakodanike suhtumine kaitsealadesse.

Kuhu ehitada maja ja kuidas korraldada oma eluolu nii, et see ei riivaks naabri – ja sealjuures mitte ainult inimolendi – huve? Kuidas suurendada hoolivust ümbritseva keskkonna suhtes? Need on põhiteemad, millega keskkonnajärelevalve nüüd ja edaspidi tegeleb.

SÜSTEEMSUS JA TULEMUSLIKKUS

Soovides olla eelnimetatud ülesannete täitmisel võimalikult tulemuslik, töötab Keskkonnainspeksioon välja arengukava aastateks 2006–2009. Arengukava märksõnadeks on süsteemsus ja tulemuslikkus. Miks just need märksõnad?

Süsteemse ja tulemusliku järelevalve all mõistame terviklikku, seostatud lähenemist keskkonnaprobleemidele. Senise, õiguserikkumiste avastamisele suunatud lähenemise asemel peame olulisemaks probleemide lahendamist. Muidugi eeldab see head koostööd keskkonnalubade väljaandjate ja keskkonnakaitse korraldava poolega. Viimase aja kogemus näitab, kui oluline on koostöö teiste ametkondadega, näiteks maksu- ja tolliametiga. Seda eriti keskkonnavalaste küsimuste lahendamisel neis valdkondades, kus õiguserikkumisele suunavaks jõuks on majanduslikud huvid.

FOOKUSES SUURRIKKUMISED

Keskkonnajärelevalve ees seisab alati rohkem ülesandeid, kui on vahendeid nende lahendamiseks. Sellest tuleneb vajadus teha õigeid valikuid, seada prioriteete. Keskkonnainspeksioon on võtnud sihiks lähtuda kontrolli planeerimisel eelkõige ettevõtete ja tegevuste olemasolevast või võimalikust keskkonnamõjust.

Järgmiste aastate keskkonnajärelevalve prioriteetide hulka kuuluvad kindlasti suured ettevõtted, merereostus, linnade õhusaaste, jäätmemajandus ja raielankide taasmetsastamine. Prioriteetide seadmisel ootame ka valitsusväliste organisatsioonide arvamust. Soovime anda endast parima, et täita oma missiooni – tagada looduskeskkonna säilimine tulevastele põlvetele.

Õigusrikkumised valdkonniti 2004-2005

VALDKONNAD	Rikkumiste arv		Trahvitud isikute arv		Trahvisumma kokku, krooni	
	Number of violations		Number of persons fined		Total amount of fines, EEK	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Ranna- ja kaldakaitse	107	60	61	41	73 560	144 920
Maapõuekaitse	38	16	27	9	87 800	32 120
Metsaõigusnormid	1 570	783	875	578	1 100 295	1 183 580
Kalapüük	3 976	2996	2 005	1 393	1 807 745	1 266 420
Veekaitse	557	354	299	248	507 240	627 400
Kaitstavad loodusobjektid	125	132	78	85	97 080	119 780
CITES	8	8	2		3 600	
Heakord ja kaevetööd	4 590	4085	1 465	1 398	1 239 075	1 625 205
Välisõhu ja osoonikihi kaitse	243	232	120	173	285 500	439 460
Jäätmed	2 427	1284	471	761	685 950	976 125
Kemikaalid	56	40	25	23	88 400	69 740
Saastuse kompleksne vältimine ja kontrollimine	1	2	1	2	2 000	17 000
Keskkonnamõjude hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded	1		1		3 000	
Keskkonnaseire nõuded	3		3		7 500	
Järelevalvetöö takistamine	15	13	10	9	34 380	25 560
Jahiseaduse nõuded	190	181	102	91	133 780	152 520
Loomastikukaitse	129	62	48	23	32 870	35 850
Pakendialased nõuded		121		60		104 800
Kiirguseseaduse nõuded	8	3	7	1	17 100	10 000
Maade eraldamise nõuded	13	21		2		2 400
KOKKU	14 057	10 393	5 600	4 897	6 206 875	6 832 880

Violations by sectors 2004-2005

Alustatud kriminaalasjade arv		Keskkonnakahjuga rikkumiste arv		Keskkonnakahju suurus, krooni		AREAS
Number of criminal cases		Number of offences concerning the environmental damage		Total environmental damage, EEK		
2004	2005	2004	2005	2004	2005	
	1		1		46 298	Protection of the shores
2	2		2		5 400	Protection of the earth crust
376	109	439	176	72 007 384	19 672 472	Provisions of forestry law
		231	145	447 797	107 152	Fishing
1		4		26 954		Protection of water
3		7	2	279 220	245 746	Protected natural objects
			1		1 000	CITES
		1	15	3 000	133 786	Maintenance and excavations
1	1	2	1	792	37 147	Protection of ambient air and ozone layer
4	1					Waste
3	2	1		10 474		Chemicals
						Integrated pollution prevention and control
						Environmental Impact Assessment and Environmental Management System requirements
						Requirements of environmental monitoring
						Interference with the surveillance operations
2	3	49	35	583 800	398 500	Requirements of hunting
10	15	3	6	16 550	20 750	Protection of fauna and animals
						Packaging requirements
	2					Radiation Act requirements
						Compliance with the requirements for granting of lands
402	136	737	384	73 375 971	20 668 251	TOTAL

Õigusrikkumised maakonniti 2004-2005

Maakond	Rikkumiste arv		Trahvitud isikute arv		Trahvisumma kokku, krooni	
County	Number of violations		Number of persons fined		Total amount of fines, EEK	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Harjumaa	6 242	4 676	1 972	1 980	2 210 020	2 897 930
Hiiumaa	129	74	59	25	46 680	42 880
Ida-Virumaa	1 238	980	657	507	913 625	833 870
Jõgevamaa	214	145	89	83	116 860	125 500
Järvamaa	295	266	164	170	192 405	295 660
Läänemaa	180	126	81	72	68 540	96 820
Lääne-Virumaa	348	272	165	180	277 100	435 800
Põlvamaa	253	101	141	78	140 560	118 620
Pärnumaa	978	946	577	465	561 865	457 420
Raplamaa	222	225	134	126	191 980	214 400
Saaremaa	628	288	160	90	250 140	176 220
Tartumaa	1 223	1 185	860	676	872 560	720 100
Valgamaa	545	255	110	46	91 540	46 380
Viljandimaa	432	403	154	257	105 820	165 060
Võrumaa	1 130	451	277	142	167 180	206 220
KOKKU / TOTAL	14 057	10 393	5 600	4 897	6 206 875	6 832 880

Violations by counties 2004-2005

Alustatud kriminaalaskjade arv		Keskkonnakahjuga rikkumiste arv		Keskkonnakahju suurus, krooni	
Number of criminal cases		Number of offences concerning the environmental damage		Total environmental damage, EEK	
2004	2005	2004	2005	2004	2005
21	12	29	39	1 366 497	506 156
1	2	5	4	192 000	70 087
45	34	103	69	9 873 970	4 570 312
20	5	21	8	1 276 950	550 353
11	2	26	4	2 490 868	30 000
4	6	9	13	773 757	373 138
73	22	102	33	22 865 094	6 400 654
65	11	54	19	7 254 962	2 508 614
12	5	18	10	377 691	723 455
4	0	9	7	6 101 398	261 162
5	0	15	3	3 841 468	15 055
14	4	34	21	641 799	596 992
24	5	31	11	1 244 647	457 322
20	0	17	6	1 290 517	113 410
83	28	264	137	13 784 353	3 491 541
402	136	737	384	73 375 971	20 668 251

Overview of the environmental supervision in Estonia

This annual report provides an overview of environmental supervision conducted in Estonia in 2005. Among others, it lists supervisory agencies, main fields of supervision and the key achievements. Consolidated tables which include the most important statistical data on the work carried out by various institutions that provide environmental supervision in Estonia are provided at the end of the annual report.

SUPERVISORY INSTITUTIONS

Since a number of different institutions carry out environmental supervision in Estonia, let's start with a brief overview of the agencies that are involved in environmental supervision and their functions.

On state level the supervision is conducted by the Environmental Inspectorate and the Land Board. On the local level, the responsibility for the supervision lies on the local government body or agency.

The Environmental Inspectorate carries out supervision and processes offences in all areas of environmental protection. However, the inspectorate does not issue environmental permits or approvals nor make decisions based on the organization of environment. These functions are carried out by the Ministry of the Environment and its structural units, i.e. environmental departments.

Estonian Land Board inspects compliance of requirements for land use, organization of land and land assessment. On the local government level the agency mainly inspects the compliance with the regulations on environmental protection and environmental use that have been established by the local council.

Other supervisory institutions have the right and obligation to carry out supervision in their respective areas as provided by law.

For instance, the police carry out supervision over forest use, fishing and waste management, while the border guard service is responsible for supervising fishing and monitoring and elimination of pollution at sea.

AREA OF SUPERVISION

The main areas of environmental supervision are:

- Forestry
- Fishing
- Hunting
- Water
- Waste
- Ambient air
- Chemicals and hazardous substances
- Coastal and shore protection
- Classic nature protection and CITES
- Earth crust protection
- Integrated pollution control
- Radiation protection
- Packaging
- Maintenance and excavation works

In earlier years, the biggest problem has been offences of forest right requirements, especially illegal logging. Thanks to implementing a range of measures, better cooperation of various agencies and raise in the awareness of forest owners, the number and volume of illegal logging has decreased year by year.

In spite of this achievement, forestry remains an area, which requires a lot of attention. After all, forest-related violations are causing the largest environmental damages. More attention is being paid on the movement of wood after the logging since illegal forest trade supports illegal logging.

In the field of fishing the supervision focuses more on companies and on inspecting the quantity and origin of fish that they purchase. This means a new focal point in supervision: instead of catching individual offenders the authorities focus on checking the chain where the fish is purchased and sold. It can be said that such an approach has already proven successful.

Waste and waste management has remained a problem in Estonia as more waste is hidden away in forests. While modern waste management requires time to take effect, the main problem is the public awareness of the environment and the wish to protect and preserve our surrounding environment.

The newest area of supervision in Estonia is packaging inspection. While the Packaging Act took effect in 2004, it required some time before the public and commercial enterprises grew accustomed to and accepted it. Wider inspection of compliance of the requirements emanating from the Packaging Act began in 2005.

RESULTS OF SUPERVISION

The number of environmental offences has gone down notably in comparison with earlier years. In 2005, a total of 10,393 environment-related offences were recorded while the figure was 14,057 in 2004 and 13,569 in 2003. There are various reasons why there have been fewer offences and these reasons differ from area to area. One key reason is probably that the legal regulation has developed strongly in recent years, the requirements provided by law have become more specific and have reached the awareness of both the public and the commercial enterprises. Supervision itself has also become more effective as the supervisory agencies cooperate better and exchange information with each other.

In 2005 the biggest number of offences – 4,085 – were recorded in the area of maintenance and excavations. The number of violations in the field of fishing and waste management was also high, respectively 2,996 and 1,284.

Mainly thanks to the decline in the number of forest-related offences, also general environmental damages have been falling. Last year such damages amounted to EEK 20,668,251 while a year earlier the damages to the environment amounted to more than EEK 73 mln.

At the same time the total amount of fines has increased every year: while in 2004 fines were imposed in the amount of EEK 6.2 mln, it had increased to EEK 6.8 mln in 2005.

More detailed overview on supervision and offences is provided in the consolidated tables in the annual report that are broken down into sectors and counties.

Although the number of environmental offences has been decreasing, the volume of work carried out by the supervisory inspectors shows no tendency to fall. The problems have become more complex and processing of offences requires more time.

In addition to planned inspections the agencies also check and handle a large number of complaints received from the public. In 2005, more than 6,000 different messages and complaints were received by the Environmental Inspectorate hotline.

The keyword of the further development of the Estonian environmental inspection is the growing cooperation between citizens and various agencies that carry out environmental supervision. The wish to understand each other and the sense of responsibility towards the surrounding environment help to safeguard a pure living environment and preservation of nature also for the future generations.

KESKKONNAINSPEKTSIOON

Kopli 76
10416 Tallinn
telefon 696 2236
faks 696 2237
ööpäevaringne tasuta
valvetelefon 1313
e-post valve@kki.ee
www.kki.ee

HARJUMAA OSAKOND

Kopli 76
10416 Tallinn
telefon 696 2250
faks 696 2230
e-post harju@kki.ee

JÄRVAMAA OSAKOND

Pärnu 75
72715 Paide
telefon 385 1853
faks 385 1853
e-post jarva@kki.ee

JÄRVAMAA OSAKOND

RAPLA BÜROO
Tallinna mnt 14
79513 Rapla
telefon 489 4280
faks 489 4280
e-post rapla@kki.ee

LÄÄNEMAA OSAKOND

Lahe 38
90502 Haapsalu
telefon 472 4120
faks 472 4121
e-post laane@kki.ee

LÄÄNEMAA OSAKOND

HIIUMAA BÜROO
Leigri väljak 5
92412 Kärkla
telefon 463 1390
faks 463 1390
e-post hiiu@kki.ee

LÄÄNEMAA OSAKOND

SAAREMAA BÜROO
Rohu 5
93812 Kuressaare
telefon 453 8001
faks 453 8022
e-post saare@kki.ee

PÄRNUMAA OSAKOND

Kalda 1a
80011 Pärnu
telefon 442 7520
faks 442 7519
e-post parnu@kki.ee

PÄRNUMAA OSAKOND

VILJANDI BÜROO
Paala tee 4
71014 Viljandi
telefon 434 4385
faks 434 4454
e-post viljandi@kki.ee

TARTUMAA OSAKOND

Aleksandri 14
51004 Tartu
telefon 730 2410
faks 730 2428
e-post tartu@kki.ee

TARTUMAA OSAKOND

JÕGEVA BÜROO
Aia 2
48306 Jõgeva
telefon 776 0258
faks 776 0258
e-post jorgeva@kki.ee

VIRUMAA OSAKOND

Pargi 15
41537 Jõhvi
telefon 339 5660
faks 339 5661
e-post viru@kki.ee

VIRUMAA OSAKOND

LÄÄNE-VIRU BÜROO
Kunderi 18
44307 Rakvere
telefon 325 8417
faks 325 8418
e-post laane.viru@kki.ee

VÕRUMAA OSAKOND

Linda 1a
65604 Võru
telefon 786 8650
faks 786 8651
e-post voru@kki.ee

VÕRUMAA OSAKOND

VALGA BÜROO
Lai 19
68203 Valga
telefon 767 9462
faks 767 9461
e-post valga@kki.ee

VÕRUMAA OSAKOND

PÕLVA BÜROO
Puuri tee 1
63308 Põlva
telefon 799 4946
faks 799 4946
e-post polva@kki.ee

Välja antud Keskkonnainspektsiooni poolt Keskkonnainvesteeringute Keskuse finantseeringul.
Teostaja: KPMS & Partner | Fotod: Jarek Jõepera | Kujundus: Joonas Kiik | Trükk: Uniprint
Trükitud taaskasutatud toorainest paberile Cyclus Offset 140g/250g

